

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

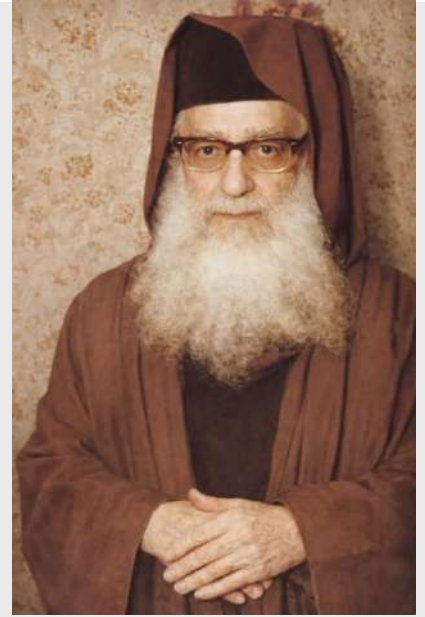
24 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב הקדוש מאיר שלום אביחצירא המכונה הבבא מאיר זצ"ל- נולד י' בטבת ה'תרע"ו (1916) במחוז תאפילית שבמרוקו כבן בכור. כשהיה כבן שבע שנים בלבד אביו היה מעירו לאמירת תיקון חצות. בגיל 25 שנים בלבד הוסמך לרבנות. בשנת ה'תש"ה (1944) החל לשמש כרבה של העיר תידלת שבמרוקו ולאחר מכן שימש ראש ישיבת תומכי תמימים של חב"ד בעיר. בשנת ה'תשי"ג (1953) מונה לרבה של העיר ארפוד. **מקובל ובעל מופת.** בשנת ה'תשכ"ה (1964) עלה לארץ והתיישב באשדוד. נפטר עוד בחיי אביו (אולם אביו לא האריך ימים ונפטר בתוך שנת האבל על פטירת בנו). ידוע בענוותנותו ובצניעותו הרבה. לאחר שעלה לארץ התגורר בדירה קטנה ברח' הרב קוק. **בעל רוח-הקודש.** כל חייו שמר על פיו ועל עיניו מכל משמר לבל יראה דברים אסורים ולבל ידבר או ישמע דברים שאינם ראויים. נפטר ב- י"ז בניסן ה'תשמ"ג (1983). חי כ-67 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: הרב הצדיק המקובל רבי ישראל המכונה ה'בבא סאלי'. **אמו:** הרבנית פרחה. **אשתו:** הרבנית מזל. **בניו האדמור"ים ומקובלים:** ר' אלעזר מבאר-שבע, ר' דוד חי מנהריה (לשעבר רבה הראשי של נהריה), ר' רפאל מאשדוד, ר' יקותיאל מאשדוד. ר' ישועה ורחמים מאשדוד. **בנותיו:** מרת אסתר (נישאה לר' אליהו איטח מירושלים), מרת זהרי (נישאה לר' חיים פינטו- רבה של אשדוד וקריית מלאכי), מרת יוכבד (נישאה לר' יעקב אביחצירא מרמלה), מרת שולה סוליקה (נישאה לר' עמינדב מכלוף קריספין, רבה של קריית ביאליק), מרת מרגלית (נישאה לר' יוסף טולדאנו, רבה של גבעת זאב).

מסופר על אחד מחובשי בית המדרש בישיבת "פורת יוסף" שלא בא בברית הנישואין, מאחר והרופאים פסקו בימי בחרותו, שהוא אינו יכול להביא ילדים לעולם, ולכן החליט להשקיע את כל זמנו בלימוד תורה בלבד. גם כשהוצעו לו שידוכין, נאלץ לדחותם על הסף, בחשפו את העובדות המצערות מפי הרופאים, שחרצו את גורלו לחיי בדידות.

ראש הישיבה, הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל, שהעריך את התלמיד, ביקש לשולחו לר' מאיר. כשהגיע והחל לגולל את סיפורו, הבבא מאיר קטע את סיפורו באחת ובירכו שבעז"ה בקרוב יבוא בברית הנישואין ויזכה לראות בנים ובנות. הבחור, מרוב הלם עזב את הבית ונסע לישיבה ונכנס וסיפר לר' יהודה צדקה, כי הובטח בישיעה מהצדיק.

הרב, למחרת השכם בבוקר, זימן את נהגו וירד בעצמו לאשדוד. שמח הבבא מאיר באורחו הדגול וכבדו כערכו הרם. הרב צדקה לא השתהה וניגש לעצם העניין שלשמו הגיע: "הרב הבטיח אתמול בנים ובנות לבחור פלוני הלומד בישיבתי, הלה לא נישא, מחמת שאינו יכול להביא ילדים. הרופאים הגדולים ביותר ראו את הממצאים וסמכו את ידיהם על העובדה המצערת. חוששני, שהבחור לא הספיק לספר לך את כל הסיפור".

הבבא מאיר קטע את הרב באומרו: "יהיו לו ילדים". לאחר זמן קצר הבחור התחתן. **בביתו של אדם זה, יש עשרה ילדים אשר נולדו לו. יש לו גם תיק שלם של מסמכים רפואיים הקובעים ברורות, שהוא אינו יכול להיות אבא.** כשנשאל כיצד מגיעים לדרגות שבהם העפיל לרום המעלה, והקב"ה מקיים את דבריו, הצביע על עינו ואמר "עין", ולאחר מכן הצביע על הפה ואמר "פה"- ואז אמר "צדיק". דהיינו, כאשר שומרים על העיניים, ועל הפה, אזי האדם עולה לרום המעלה לדרגת צדיק, והקב"ה מקיים את דבריו.

לפני מספר שנים הגיעו אדם אל ה'בבא מאיר', ר' מאיר אבוחצירא זצ"ל ושטח לפניו בצער את צרתו. הוא נשוי כבר 14 שנה ולא זכה להיפקד בילדים. "כבוד הרב, האם יש דבר שאוכל לעשות

כדי לזכות בפרי בטן?", הוא התחנן בפניו. ה'בבא מאיר' ענה ואמר לו: "תתחיל ללמוד על מידת הענווה ולעבוד עליה וב"ה תזכה בבן זכר". האיש שמע את הדברים והתפלא עד מאוד: "שאני אלמד את מידת הענווה ואעבוד עליה? וכי אני גאוותן?! מתנהג אני לאשתי ולכל אדם בצורה יפה ורגילה, ומדוע צריך אני לעבוד על הגאווה?!", כך תממה על בקשת הרב, אך מכיוון שהצדיק אמר אז גם כאשר הדברים נראים לא מובנים יש לקיימם מכיוון שהוא רואה ומבין הרבה יותר מאיתנו. מאותו היום הוא התחיל ללמוד בספרים על מידת הענווה וגנותה של הגאווה, ואף השתדל להתנהג במידה זו. והנה, לא עוברים כמה חודשים ובבית החולים מודיעים להם: "נס של ממש! אחרי 14 שנה אתם עומדים לחבוק בן!". – כמה גדולה היתה שמחתם ותדהמתם. והנה, ולאחר תשעה חודשים נולד להם בן זכר בריא ושלם בשעה טובה.

הגיע יום ברית המילה, וזכה הזוג שר' מאיר אבוחצירא זצוק"ל היה הסנדק בכבודו ובעצמו. בסיום הברית ניגש אבי הבן הטרי אל ה'בבא מאיר' בקומה כפופה ושאלו: "כבוד הרב הצדיק אנחנו אסירי תודה לך, רק במחילה מכבוד הרב, יש לי שאלה קטנה: מדוע הרב ביקש ממני לפני תשעה חודשים לעבוד על מידת הענווה כתנאי לזכייתי בבן זכר, הרי אינני גאוותן ושחצן בחיי היום יום, אם כן, מה ראה הרב לבקש ממני בקשה שכזאת?". הביט בו הצדיק ואמר לו: "אומנם, יכול להיות שבאמת אינך גאוותן כלל וכלל ומתנהג אתה כאחד האדם, אך אומר דוד המלך בתהילים: "שבשפלנו זכר לנו", כשאדם משפיל את עצמו, אז הקב"ה זוכרו ומתמלא עליו ברחמים, ואז – הוא זוכה ל: "שבשפלנו (בן) זכר לנו" לבן זכר!". וכך היה רבינו אומר לחשוכי בנים שאם ירצו לזכות לזרע של קיימא ינהגו בשפלות וענווה, ורמז את זה במה שכתוב "שבשפלנו זכר לנו"...", אם תהיה ענווה אז בן זכר לנו.

פ עם ביקר אחד מגדולי ראשי הישיבות בירושלים את רבינו וביקש ממנו עצה טובה לתלמידיו איך להתעלות ביראת שמים אמיתית. השיבו הרב: "העצה הבדוקה היא: לשמור על העיניים ועל הלשון". והוסיף: "אני מבטיח שמי שמצליח בעבודה זו, יגיע למדרגות נפלאות בעבודת ה'!".

מסופר על בחור שהיה רחוק מדרך תורה ומצוות, ששבועיים לפני חתונתו התעוותו פניו. הוא רץ מיד לרופא לפני שתדע המשודכת. הרופא יעץ לו לנסוע לשוויץ למעינות מרפא, שהם מסוגלים לסדר את עיוות הפנים. הבחור סידר את כל הסיידורים הטכניים ובהקדם האפשרי טס לשוויץ, משם נסע לאותם מעיינות מרפא בתקווה ובאמונה שלאחר שהייה באותם מים יעלה מזור למכתו.

לאחר שהיה ושכשוך במים לפי הוראת הרופא, הסתכל בראי לראות אם יש שיפור בצורת פניו. לאכזבתו ראה שפניו נשארו מעוותות. תוך כדי כך פגש שם אדם שומר תורה ומצוות, שגם הגיע למעינות המרפא. לאחר שיחה קצרה ביניהם הוא סיפר שהגיע מפני שהתעוותו פניו. האיש יעץ לו לנסוע חזרה לארץ ישראל ומשם לרבינו. הוא סיפר שבברכותיו הרבה אנשים נושעו. הבחור שהיה בלחץ של חתונה ודאגה מפני עתידו ולאחר שראה את מצבו החליט שהוא לא יפסיד אם יתברך מפי הצדיק. מיודענו חזר לארץ ישראל במטוס, ומשם נסע עם מונית לעבר העיר אשדוד.

הוא בירר היכן מעונו של הצדיק והגיע לביתו, הוא ביקש מנהג המונית שימתין לו עד שיחזור מהרב, כמובן, עבור תשלום נאות. בעל המונית הסכים והמתין לו. בדאגה ובפחד נכנס לצדיק. בהכנסו לרב, עוד בטרם שפתח את פיו לספר שהינו חתן, ומה שאירע עימו, הרב אמר לו: "שיהיה לך במזל טוב". הוא ניסה לספר לרב, אך הרב חזר ואמר לו: "שיהיה לך במזל טוב". הוא יצא בפחי נפש, ובדרכו אף פלט מילים מסויימות על חכמי התורה.

כשיצא החוצה למונית שהמתניה לו, ביקש להכנס, אך להפתעתו מנע ממנו הנהג להכנס בטענה שבחור מסויים הזמינו והוא ממתין לו. הוא אמר לנהג שהוא המזמין, אך הנהג אמר לו שהוא הסיע אדם עם פנים מעוותות, והוא עם פנים בריאות. הבחור נדהם ומיד הסתכל בראי של המונית וראה לתדהמתו שפניו הבריאו. מיודענו הבין שבעצם זה שהרב אמר לו: "שיהיה לך במזל טוב", באותו רגע הוא הבריא, וראה בעיניו צדיק מדורות קודמים בעל רוח-הקודש באמת אשר ידע שהוא עומד לפני חתונה. מיד חש בושה בזה שפלט מספר מילים לא טובות על הרב שלא הכירו מעולם. במעשה זה, גרם לו לחשוב מחדש על דרכו. מיד הוא נכנס לרב בשנית להתנצל ולהודות לרב על ברכתו.

פ עם נסע רבינו מנתיבות לאשדוד בטקסי. בדרך הוא עבר אחרי משאית שהובילה שתיה קלה. הרב ביקש מנהג לעקוף את המשאית ולבקש מנהג המשאית שיעצור. נהג הטקסי התפלא על זה, אבל עשה כבקשת הרב. כאשר עצרה המשאית, הנהג יצא כועס. אמר לו רבינו: "אני מבקש ממך מאד פחית או בקבוק של שתייה, כי אני מאד צמא". נהג המשאית לא הסכים בשום אופן ואמר: "זו סחורה שאני צריך למסור ולא אפתח שום חבילה בשבילכם". חזר הרב לבקש ממנו בקבוק וטען בפניו שפשוט הוא הולך למות מצמא, והנהג לא הסכים. הרב אמר לו: "שמע, אני מוכן לשלם לך מחיר כל מה שיש במשאית, רק תמסור לי שתייה", והנהג התנגד מאד, עזבם והלך לו.

הרב הגיע לביתו ונהג הטקסי נסע בחזרה, והנה בדרכו רואה נהג הטקסי את המשאית הפוכה והנהג נהרג ל"ע". חזר נהג הטקסי לרבי מאיר זצ"ל לספר לו את אשר קרה, הוא חשב שהרב הקפיד על נהג המשאית בגלל שהוא לא נתן לו שתיה ולכן קרה מה שקרה. אמר לו רבי מאיר: "תדע שאני ראיתי את מלאך המוות רוקד מעל המשאית וידעתי את אשר יקרה לו. אם היה נותן פחית או בקבוק שתיה, אזי היה ניצל ממוות בזכות מצות גמילות חסד. לי לא היתה חסרה שום שתיה וגם מעולם לא טעמתי קוקה קולה, רק רצייתי למצוא לו זכות להצלתו, וחבל, וכעת מיתתו כפרתו".

באחד הימים הגיע לביתו של רבינו בארפוד, שבמרקו, יהודי פשוט. האיש היה תמים באופן מיוחד. הוא לא התמצא בהוויות העולם, והיה מאמין גדול בבוא העולם ובצדיקים. כאשר גמר בדעתו לעלות לארץ הקודש, בא להיפרד מהמרא-דאתרא. הוא ידע שיש מנהג לשבת בבית הרב ולבכות לפני שיוצאים לדרך ארוכה, וגם הוא חפץ לעשות כן, ובפרט שיש לו סיבה טובה לכך.

"בבא מאיר", ענה היהודי התמים, "אתה מכיר אותי היטב ויודע שאין בי שום חוכמה, ואפילו צורת אות איני מכיר, ומעולם לא אחזתי בספר כדי לקרוא בו. עד היום התפרנסתי ממסחר פשוט עם הגויים, אבל מה יהיה אתי להבא?! הרי בארץ ישראל כולם מלומדים ואף אחד לא יסתכל על בור ועם הארץ כמוני, שאפילו לא יודע להבדיל בספר בין העמוד הראשון האחרון. ממה אתפרנס?! מה אעשה כל היום?! סיים האיש והמשיך לבכות. רבי מאיר הביט באיש ואמר: "שמע, דווקא העובדה שאתה נבער מדעת ואינך בקי בכלום, תעמוד לימינך ותעזור לך להסתדר בארץ ישראל. אי ידעתך לקרוא ולכתוב, תיתן לך פרנסה לכל ימי חיך!". האיש הפשוט נדהם לשמוע את דברי הרב, ולאחר שעילל אותם, החל להתעודד. הוא הודה לרבי מאיר על ברכתו ויצא מלפניו בכריעה והשתחויה.

כאשר האיש עלה לארץ באוניה, היה שליו ושמה. הוא חיך ואמר לסובבים אותו: "אין לי מה לדאוג, הצדיק הבטיח לי פרנסה לכל החיים. למרות שאני טיפש גמור ואיני יודע כלום, אתפרנס בכבוד כל ימי!". האנשים שמעו את דבריו התמוהים, ונדו בראשם בחמלה. האיש הגיע לארץ והתיישב בכפר אתא שנמצא בין חיפה לעכו. בנוי שהיו חכמים ומשכילים הלכו ללמוד במוסדות אקדמיים. לאחר מכן יצאו לעבוד ועשו חיל. אחד מהם החל לעבוד ברפא"ל - הרשות לפיתוח אמצעי לחימה והתחבב על אחד מבכירי מהנדסי הטילים, שמינה אותו להיות עוזרו האישי. יום אחד המהנדס סיפר לעוזרו על בעיה מטרידה שהתעוררה בעבודתם: מדי יום נערמים הררי ניירת של תוכניות טילים סודיות ביותר, שרטוטי טיוטות של אמצעי לחימה סודיים נוספים, שאין בהם צורך ואין מי שיבערם. הארונות בחדרי המהנדסים מלאים וגדושים, אך ידיהם מלאות עבודה, ואין להם זמן לעסוק בביעור התוכניות. העוזר הציע את עצמו, אבל המהנדס הבהיר לו שהוא אינו רשאי להציץ בתוכניות הכה סודיות. ואז הציע העוזר: "לדעתי כדאי להביא אדם שאינו יודע קרוא וכתוב ולמנותו לתפקיד". המהנדס המלומד תמה: "האם יש בארץ אנשים שאינם יודעים לקרוא ולכתוב?!". "יש אדם כזה בישראל", הכריז העוזר, "אבא שלי!". המהנדס נדהם. איך יתכן שאדם נבער לגמרי הינו אביו של בחור כה משכיל!?

הוא העביר את הרעיון למנהלי המפעל והם שמעו אותו בעניין. אנשי הביטחון של רפא"ל קיבלו את שמו של האיש, והחלו להתחקות אחריו כדי לוודא שאין לו קשר עם גורמים עוינים. כאשר הגיעו לביתו בכפר אתא מצאו אותו יושב באפס מעשה במרפסתו. הם דיברו עמו וראו שהוא אדם פשוט ותמים בתכלית. כאשר נתנו בידו עיתון לקרוא החזיק אותו ברוחב, וכאשר שאלו אותו כיצד הוא מתפלל, הסביר כי אינו משתמש בסידור ותפילותיו שגורות בפיו מאז ילדותו.

ראו החוקרים כי האיש מתאים למשימה, והוא הוזמן להיות משמיד התוכניות הסודיות של מכוני רפא"ל. הוא קיבל חדר מיוחד, שבו ישב מבוקר עד ערב, קרע את הטעון קריעה ושרף את הטעון שריפה. בסוף החודש קיבל משכורת נאה, ולא היה מאושר ממנו. לאחר שלושים שנות עבודה, הגיע זמנו לפרוש לגמלאות. הוא קיבל פיצויי פרישה הוגנים ונשלח לביתו. האיש בא לפני ר' דוד חי אביחצירא, בנו של רבי מאיר זצ"ל, וקבל בפניו בדמעות: "אביכם הקדוש הבטיח לי פרנסה לכל ימי חיי, ואילו כעת שלחו אותי מעבודתי. איך ייתכן?!". רבי דוד חי הבטיח שברכת אביו תקיים במלואה. ואכן, לא ארכו הימים ומנהלי העבודה ברפא"ל ביקשו ממנו שישב לעבודתו, למרות גילו המבוגר, מפני שלא הצליחו למצוא מישהו שימלא את מקומו.

העיד בנו של הרב כי האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא היה עושה את דרכו פעם בשבוע מהעיר נהריה, שברבנותה התמנה לכהן במקודת סבו הבבא סאלי, לבית אביו ר' מאיר הקדוש. "בהיכנסי אל החדר, היה מו"ר אבי מעיף בי מבט אחד ומוריד את העיניים. לאחר מכן, היה אומר לי מעצמו כל המאורעות שהתרחשו אצלי בשבוע החולף".

האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא סיפר: באחד הימים, נכנס איש משרי הממשלה הבולטים למו"ר סבא 'הבבא סאלי', שביקש להיוועץ עם הסבא קדישא על אודות עניין גדול שנוגע לכלל ישראל. "כבוד הרב", אמר לאט ובחדרה, "מגדת עתידות, שהלכתי אליה אמרה לי שהיא רואה...". טרם כילה דבריו, ה'בבא סאלי' קטע אותו בצעקות: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל, בטל ומבוטל, יבוא עליה'. השר היה נבוך 'אבל כבוד הרב, המגדת עתידות אמרה...! ומרן ה'בבא סאלי' מוסיף לצעוק: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל!'.

לאחר שהתעקש השר, הבבא סאלי אמר לו: 'בני רבי מאיר מתגורר באשדוד, יד ושם לו בעניינים שכאלו, גם הוא מבין בעתידות. סע אליו וספר לו את סיפורך'. השר מיהר לאשדוד לפגוש ברב מבין העתידות. שעה שניגש אל רבינו לספר על ביקורו אצל מגדת העתידות, רבי מאיר אינו מניח לו לסיים את דבריו וקוטע אותו בצעקות: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל, בטל ומבוטל, יבוא עליה'. "השר נרעש: 'הייתי היום אצל אביו בנתיבות ואף הוא אמר כך. יגיד לי כבוד הרב, מי יודע את העתיד - אתם הרבנים או היא, מגדת העתידות שמעולם לא טעתה?'. רבינו חיך ואמר: 'מגדת עתידות יודעת מה עתיד לקרות אבל הצדיקים קובעים את שעתיד לקרות'".

פעם אחת רבינו שב מהמקווה בשבת בבוקר כאשר בנו הקטן מתלווה עימו. רבינו הבחין באחד השכנים בשם אהרון, המסתתר מאחורי העץ בעברו השני של הכביש. פנה רבנו לבנו ואמר: "אהרון זה, מחכה שאעבור מבלי שאבחין בו, כדי שיוכל לנסוע בעיצומו של היום הקדוש לים. גש נא אליו ואמור לו בשמי ששבת היום!". הילד ניגש לשכן ומסר לו את הדברים כלשונם. משנכנס רבינו לביתו, האיש סבר שעתה יכול לשוב ולעשות ככל העולה על רוחו, אלא שגם מחשבה זו לא נעלמה מעיני רבינו. רק נשמע קול התנעת הרכב והרב זינק מחדר המדרגות של ביתו. את אצבעו הניף לאות עצירה כשהוא קורא לעבר הנהג: "יודים אהרון!". רכבו של השכן אהרון נדם באותה שנייה! עד צאת השבת נותר הרכב עומד במרכזו של הכביש והאיש ניצב לידו ללא יכולת לעשות מאומה. רק במוצאי שבת קודש הרכב 'שב לחיים' וניתן היה להתניעו, כאילו דבר לא התרחש.

מסופר על אדם, שבעודו בן מספר חודשים אובחן ע"י הרופאים כמי שלוקה במחלת 'צליאק' (מדובר במחלה אוטואימונית המתבטאת בעקבות אכילת גלוטן - חלבון המצוי בחיטה, שעורה, שיפון ושיבולת שועל. אכילת הגלוטן פוגעת ברקמת המעי הדק). הרופאים הזהירו את הוריו שלא יתנו לו לאכול מאכל המכיל חיטה. כשלוש שנים הילד התענה במגבלות ואיסורים, כשהוריו מותשים כליל מחיפוש המזון המתאים עבורו. כשחשו כי כלו כל הקיצים, האב ובנו נסעו להתברך מפי רבינו. כאשר האב עמד לפני רבנו, פרץ בבכי וגולל באוזניו את כל הצרות והייסורים, איתם עליהם להתמודד. התבונן הרב ואמר: "פסח הרי מגיע. יאכל הילד אפיקומן, וה' יעזור לו ויהיה בריא". האב והבן יצאו מעודדים מדברי רבנו. הגיע ליל הסדר, נתנו לילד לאכול אפיקומן- ומאז הבריא כליל.

פעם ניגש אדם חולה לב לרבינו, וביקש שיברך אותו ברפואה שלימה. "היה זהיר במצוות ציצית", הרב ייעץ לו, "אמת, שגם אם ניתק אחד החוטים, הציצית עדיין כשרה, אבל מוטב, שתקפיד על החוטים כולם, שיהיו שלמים. שכן בציציות ישנם שלושים ושניים חוטים, כמניין 'לב'. כשהחוטים כראוי- אף הלב כשורה".

לפני מספר שנים בלונדון, בנו של אחד היהודים המתגוררים שם, נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. בצר לו פנה למשטרה, אולם אף המשטרה המקומית למרות חיפושים קדחתניים לאתרו במשך זמן רב, לא הצליחה למוצאו. אחד משכניו ששמע על המקרה, הציע לו לגשת לר' מאיר. אולם מיודענו לא הבין, כיצד רב המתגורר באשדוד יוכל להושיעו. בסיכומו של עניין, כשהבינו כי כלו כל הקיצים, טסו לישראל והגיעו לאשדוד ופנו אל הרב מאיר. הרב הרהר קמעא, ולאחר מכן ביקש שיביאו לו נייר חלק. הוא שאל את בן שיחו, אם נהירים לו שבילי לונדון, ונענה בחיוב.

לתדהמתם, לקח הרב עט, והחל לשרטט על הנייר מספר רחובות. הוא הראה לאב את המפה שלו, הסביר לו את האזור אותו צייר. לאחר שהאב אמר שהוא מכיר את האזור, הוסיף ר' מאיר ציור של בניין, בפנית אחד הרחובות, ואמר לאב: "בבניין זה נמצא בנק". הרב המשיך והוסיף: "בניין זה שייך לכנסיה, ואני רואה שם את הבן האובד שלך!". האב הנדהם מהגילוי המפתיע, התקשר מיד למשפחתו בלונדון, שיבררו את העניין. לאחר זמן קצר, נודע, שהבן אכן נמצא שם זה מספר שבועות. כשנשאל הרב, כיצד הוא יכול להביט ולראות עד קצה העולם ואף מקומות, שמעולם לא היה להם הסביר, כי אדם השומר על עניו, הקב"ה מאפשר לו לראות באמצעות האור הגנוז מקצה העולם ועד סופו.

שני אברכים נהגו לנסוע לעיתים קרובות להקביל את פני האדמו"ר רבי מאיר אביחצירא, פעם בנוסעם לאשדוד לביתו של הצדיק, ישבה למולם במונית אשה בלבוש לא צנוע, השניים השתדלו ככל יכולתם במשך כל זמן הנסיעה לא להיכשל בשום הסתכלות במראה האסור הניצב למול עיניהם, אך טרם הגיעם ליעדם נכשלו בשגגה בהביטם במראה האסור.

כשהגיעו אל הצדיק עם היכנסם לחדר עוד לפני שהספיקו לדבר סובב רבי מאיר את פניו אל הקיר וסירב לומר להם שלום. השניים, שהיו רגילים לקבלת פנים חמה אצל רבי מאיר, נדהמו למראה עיניהם וניסו לשאול את הצדיק מה חרי אף הגדול הזה. "אם הנכם פוגמים את עיניכם במראות אסורים, כדאי יותר שתעסקו בלימוד התורה, מאשר תבואו אלי ותלקלו את עיניכם בדרך", אמר לתדהמתם רבי מאיר, וכך המשיך הרב להרחיב את הדיבור בגודל חשיבות שמירת העיניים.

בהמשך השיחה סובב רבי מאיר את פניו ודיבר עימהם בשמחה כדרכו מאז ומתמיד. האברכים התחזקו מאד מהדברים וקיבלו על עצמם להשתדל יותר ויותר בזה בכל כחם, בפרט אחזם התפעלות עצומה, בראותם כיצד אותו צדיק מגודל קדושת עיניו, חש מיד בכל פגם של הסובבים אותו.

כשנשאל כיצד מגיעים לדרגות, שבהם העפיל לרום המעלה, והקב"ה מקיים את דבריו ויכול הוא לראות מקצה העולם ועד קצהו וחש הוא מיד בכל מעשיו של הסובבים אותו, הצביע על עינו ואמר "עין", ולאחר מכן הצביע על הפה ואמר "פה" - ואז אמר "צדיק". וכך הסביר את דבריו: "כאשר האדם שומר על עיניו, ושומר על פיו לבל ידבר לשון הרע, רכילויות, לבל ידבר בבית-הכנסת ונזהר בכל דיבור היוצא מפיו, אזי האדם מתעלה ומעפיל לרום המעלה ומגיע לדרגת צדיק והקב"ה מקיים את דבריו היות והצדיק גוזר והקב"ה מקיים והצדיק יכול לראות מקצה העולם ועד סופו".

המקובל הרב ששון בכר משה זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ה (1825) באורג'וק שבבוסניה (אז בתחומי האימפריה העות'מאנית). רבינו מכונה פריסיאדו. מילה זו היא מתוך שפת הלאדינו ופירושה יקר. משפחתו מיוחסת למרן הרב יוסף קארו מחבר ה'שולחן ערוך'. בשנת ה'תק"ץ (1830) כשהיה כבן חמש שנים משפחתו עלתה לארץ ישראל. הם גרו בעיר העתיקה בירושלים והסתופפו בחצירו של הראשון לציון חכם ישראל משה חזן. בירושלים למד בישיבת המקובלים 'בית א-ל' מיסודו של המקובל חכם שר שלום שרעבי. במשך כל השבוע היה נמצא בבית המדרש ורק בערב שבת חזר לביתו. למד אצל המקובל הרב וידאל קואינקה (מחשובי 'מדרש בית א-ל' ומראשי ישיבת 'חסד א-ל', מח"ס 'חוק חיים') ואצל המקובל הרב דוד חייט. בשיתוף פעולה עם אחיו, הרב אפרים (שימש כראש ישיבה ודיין בירושלים) הדפיסו בירושלים מספר ספרי קבלה של מקובלים שקדמו להם (הוציאו את ספרי רבינו האריז"ל: שער הכוונות, שער הגלגולים, עץ חיים, שער הפסוקים והליקוטים ועוד).

בשנת ה'תרמ"ב (1882), בגיל 57 התמנה כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'. רבינו שימש חזן, קורא בתורה וכן מסר שיעורים לכל בני הישיבה. כאשר התפלל את תפילת העמידה היה עומד ללא תנועה כלל, פניו מאדימות כלפיד וכל כולו בסילוין ודביקות בעילאין. לכן אנשים רבים הגיעו מרחוק רק כדי לראות את רבינו מתפלל. בנוסף, קולו היה נעים ביותר. שימש בתפקיד זה במשך עשרים אחת שנים עד יומו אחרון. במהלך שנים אלו נסע פעמים רבות כשד"ר לעיראק ולהודו כדי לגייס כספים לטובת הישיבה.

רבינו היה מבני העליה בעיר הקודש ירושלים. חסיד ומקובל. גדול בתורה ובמצוות. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא. ספריו עשו לו שם בעולם הקבלה. כל הרוצה להחכים בפנימיות התורה חייב ללמוד בספר 'שמן ששון' כפירוש מקיף ויסודי. בספריו רואים את גודל בקיאותו בכל ספרי הקבלה ובש"ס. העמיק במיוחד בסידור הרש"ש, דלה פירושים נפלאים ופיענח דברים סתומים בספרו 'פתח עיניים'. הנהגתו היתה בפשטות ובענווה. **מעולם לא שינה את מקומו בביה"מ בית א-ל. במקום שישב כשבא בתחילה, שם נשאר גם כשנבחר להיות ראש הישיבה.** נפטר בחוה"מ פסח, י"ח בניסן ה'תרס"ג (1903). חי כ-78 שנים. ציונו בהר-הזיתים בחלקת המגארים.

אביו: ר' משה (מחכמי ירושלים). **אחיו:** המקובל רבי אפרים, רבי סניור אהרון. **נשותיו:** אשתו הראשונה נפטרה בדמי ימיה. מרת בת שבע (זיווג שני). **מרבתי:** המקובלים הגאונים הרב חכם וידאל קואינקה, הרב חכם דוד חייט. **תלמיד-חבר:** המקובל הרב שמעון צבי הורוביץ. **מתלמידי:** המקובלים הגאונים הרב שלום הדאיה והרב משה עידאן מתוניסיה. **ילדיו:** ר' משה, ר' יוסף, ר' שלום ור' מיכאל. **מספריו:** **שמן ששון** - ארבעה כרכים ובהם פרשנות שמקיפה את רוב תורת רבינו האריז"ל, שער מאמרי התנא רשב"י הקדוש, מדרש קדמון 'כונן שמיים', סוד

החשמל למקובל מהר"י גיקטאליה **יפתח עיניים** - פירוש על סידור המקובל חכם שלום שרעבי.

כאשר ביקר בירושלים האדמו"ר הרב יחזקאל הלברשטאם (הרבי משיניווא, בנו של האדמו"ר ר' חיים מצאנז ה'דברי חיים' זיע"א), בשנת ה'תר"ל, הוא ביקר אצל כל גדולי ירושלים. כאשר ראה את הספר 'שמן ששון', הוא קרא בו ואז נחשף לגדולתו של רבינו שהיה גדול ובקי בכתבי רבינו האריז"ל. הוא חקר אודות רבינו. לאחר ששמע על גודל חסידותו וקדושתו, פנה לבקר אצל רבינו שהיה ראש בית-המדרש של חסידי 'בית א-ל'. הוא הגיע לסמטה בעיר העתיקה, מקום מגוריו של רבינו, והתפלא לראות שבתו דל וקטן.

הוא נקש בדלת. בני ביתו של רבינו אמרו לו כי הצדיק לא נמצא כעת, אבל הוא עתיד לחזור לביתו בכל רגע. הוא המתין בחוץ במשך כמה דקות עד שרבינו חזר. הוא התפלא לראות את רבינו חוזר לבד מהשוק ובידיו שני סלים מלאים פירות וירקות לכבוד שבת. "זה המקובל רבי ששון?", תמה לעצמו, "כל כך פשוט ועניו. בלי בגדי כבוד. בלי שמש שיבוא איתו ויקח את הסלים!". עתה הבין האדמו"ר רבי יחזקאל את מאמר רבותינו: **"כגודל האדם בתורה, כך ענוותנותו!"**

כגודל גדלותו וקדושתו כן ענוותנותו. הרה"ג הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל סיפר: פעם אחת הרב 'שמן ששון' נכנס לישיבת 'בית א-ל' וראה את הרב המקובל ר' חיים שאול הכהן דווי' (השד"ה) ועמיתו המקובל הרב ניסים עני כשהיו צעירים ולמדו בצוותא. רבינו אמר להם: "אשריכם שזכיתם להבין את פנימיות דברי רבינו האריז"ל ואני עדיין לא זכיתי. מי יתן ואזכה גם אני". באותו הזמן רבינו כבר שימש כראש הישיבה כמה שנים.

המקובל האלוקי הרב עובדיה הדאיה זיע"א הביא סיפור על רבינו: ויהי בהיותנו לומדים בחברה אחת עם רבני המקובלים בישיבת 'פורת יוסף' היה יוכוח בין הרבנים בביאור דברי רבינו האריז"ל. אחד המקובלים אמר שאין לסמוך על הרב שמן ששון שלא עיין דיו ח"ו. ואני שאגתי על הרב הנ"ל והוכחתי אותו על אשר העיז לומר כדברים האלה. לא עבר ימים מועטים מתה עליו אשתו רח"ל, ואחריתו נפל בחולאים רעים, וגם בתו הנשואה מתה בחייו, וגם בנו מת צעיר לימים רח"ל. (מעובד מתוך 'דעה והשכל')

האדמו"ר הרב יעקב יוסף וייס מספינקא זצ"ל - נולד ב-י"ג ניסן ה'תרע"ה (1915). אימו נפטרה בעת לידתו. רבינו גדל בבית סבו רבינו ה'חקל יצחק' זי"ע שחינוכו והדריכו, וכן הסבא שכן עבורו רבנים ות"ח גדולים שילמדו עימו. בשנת ה'תש"ד (1944) - מלחמת העולם השנייה) כשהקלגסים הנאצים ימש"ו רצחו, פגע האסון גם במשפחתו של רבינו, כשבני ביתו עם שלושת ילדיו וכל משפחתו כולל אביו וסבו הובלו לדרום האחרונה לכבשני אושוויץ.

עם השתלטות הנאצים על הונגריה, רוכזו היהודים בגטאות ונשלחו להשמדה. כאשר שמע רבינו, שלבעלי מקצוע יש סיכוי להישאר בחיים, הצהיר שהוא מומחה לזגגות ומכונאי. הרב הגיע למחנה הריכוז 'דיהרנפורט' ולאחר מכן למחנה 'פינפטייכן' שבגרמניה. רבינו העיד שהיו תקופות ורגעים קשים מאוד.

לאחר המלחמה חזר לעיר סעליש ומשם המשיך לוורשא. שם מצא מעט מאוד יהודים ורבינו התבקש לקבל על עצמו את עול הרבנות. לאחר מאמצים מרובים הצליח לארגן חיי קהילה מסודרים. כמו כן שקד על חינוך הדור הצעיר וייסד בית חנוך לבנות. רבינו נאלץ לברוח בעקבות הלשנה של יהודי קומוניסטי לאראג (גבול רומניה). בהמשך עבר לארה"ב באיסט סייד, שם הקים בית מדרש, ומשם עבר לברוקלין (קראון הייטס). לאחר שעלה לארץ הוכתר לראש וראשון לבית ספינקא. נפטר ב-י"ט ניסן ה'תשמ"ח (1988). חי כ-73 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה שבפתח-תקווה.

סבא (מצד האב): מרן רבי יצחק אייזיק הי"ד (מח"ס ה'חקל יצחק'. נעקד על קידוש ה' ב-י"ג סיון ה'תש"ד). **סבא (מצד האם):** הרה"צ ר' אלעזר רובין מגלאגוב-סאסוב (מח"ס 'זכרון אלעזר'). **אביו:** הרה"צ רבי ישראל חיים הי"ד (נעקד על קידוש ה' ב-כ"ט אייר ה'תש"ד). **אימו:** מרת חוה שרה. **מרבתי:** סבו, מרן רבי יצחק אייזיק הי"ד.

נשותיו: בת הרה"צ רבי אלטר מנחם מנדל מבורשא (זיווג ראשון - נישא בשנת ה'תרח"צ), מרת פרל (זיווג שני - בת דודו ר' אברהם אביש הורביץ מקורלי). **ילדיו:** חוה שרה הי"ד, שיינא רחל הי"ד, פנחס הי"ד (איבד את אשתו, בנו ושתי בנותיו בשואה). האדמו"ר ישראל חיים בבני-ברק, האדמו"ר מאיר אלעזר בבורו-פארק, ר' יצחק אייזיק. **חתנו:** האדמו"ר ר' נפתלי צבי. **מספריו:** ידרכי יעקב יוסף שיח יעקב.

רבינו לא חת מפני השומרים במחנה, וסיפרו יהודים שעבדו איתו במחנה, שאם הבחינה עיני ביהודי העומד ליפול תחתיו מחמת כובד העבודה הקשה, רבינו דאג לו במסירות נפש למקום מסתור למען ינחו עצמותיו היגעות, ועבד במקומו, עד שהתאושש מעט.

אירע פעם שאחד המרצחים הארורים, כיוון אליו את נשקו ורצה להורגו, ורבינו עצם עיניו בדבקות ושם לנגד עיניו "שיתיה ה' לנגדי תמיד" וחיכה בשלווה למסור נפשו, אך המרצח צחק בשטניות ואמר: "חבל לבזבז כדור בשביל יהודי מלונלך, אתה תמות כבר מרעב..."

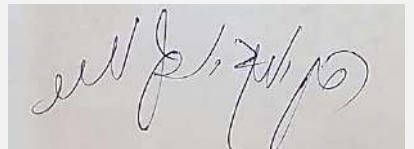
באחד הפעמים הבודדות, שדיבר על הימים ההם, סיפר רבינו זיע"א, שכאשר הגיעו הימים הנוראים התפללתי את כל התפילות תוך כדי עבודה, ובחסדי השם הצלחתי לזכור בעל פה את כל התפילות הפיוטים, חוץ מקטע אחד מתוך תפילת נעילה. **לא זכרתי את הקטע 'אתה נותן יד לפושעים'.**

דבר זה הביא אותי לשרון לב ודמעות וביום כיפור בשעת תפילת נעילה השפלתי עיני למטה וראיתי דף ליד רגלי. התכופתי ולתדהמתי ראיתי, שזה דף מתוך המחזור של יום כיפור מתפילת נעילה. **כשהסתכלתי, ראיתי כתוב את הקטע התפילה, שלא זכרתי 'אתה נותן יד לפושעים'.**

לקראת סוף המלחמה, כאשר כוחות בנות הברית הפציצו את הגרמנים ללא הרף, והנאצים היו בנוסיה לתוך גרמניה, הייתה סכנה גדולה להסתובב בשטח המחנה, שכן פצצות ופגזים גם ממטוסי ארה"ב וגם מתותחי הסובייטים נפלו בשטח המחנה והפילו חללים רבים. היה זה בתחילת החודש - זמן קידוש הלבנה. רבינו התחיל להזכיר לסובבים שהערב צריך לקדש הלבנה. כולם חשבו לקדש את הלבנה בתוך הבונקר שהתחבאו בו דרך החלון, מחמת הסכנה, אולם רבינו התעקש לקדש את הלבנה דווקא בחוץ.

רבינו ניסה לשכנע את הסובבים בהטעימו את דברי השולחן-ערוך: "אין מקדשין את הלבנה מתחת לגג" ו"כל המקדש את הלבנה מובטח לו, שינצל ממיתה משונה באותו חודש". הסובבים חששו לחייהם, שמא בזמן שיקדשו את הלבנה יפגעו בהם חלילה פגזים. רבינו לאחר שכנועים רבים הצליח לארגן מניין, שיצא עימו החוצה ואכן הם קידשו את הלבנה מתחת לשמיים. בשעה ששרו את הניגון 'טובים מאורות', נפל פגז על הבונקר, ששהו בו דקות ספורות לפני כן והתפוצץ והרס אותו כליל.

הראשון לציון הגאון הרב אליהו בקשי דורון זצ"ל - נולד בשנת ה'תש"א (1941) בירושלים. בצעירותו למד בישיבת הדרום. לאחר מכן למד בישיבת חברון ובכולל 'קול יעקב'. בשנת ה'תש"ל (1970) מונה לרב שכונת רמת הנשיא ורמת יוסף בבת-ים. בשנת ה'תשל"ד (1974) מונה לרב הספרדי של העיר. בשנת ה'תשל"ה (1975) מונה לרב הראשי של חיפה. תפקיד אותו מילא במשך שמונה עשרה שנים. בתקופת רבנותו בעיר הקים את מוסד 'מורשה', שם מסר שיעורי תורה. בשנת ה'תשנ"ג (1993) נבחר לתפקיד 'הראשון לציון' - הרב הראשי הספרדי לישראל. תפקיד בו כיהן עד שנת ה'תשס"ג (2003), לצדו של הרב הראשי האשכנזי הגאון הרב ישראל מאיר לאו.

שימש כנשיא ארגוני חסד, חבר בארגון ידידי בית החולים רמב"ם, הנהלת קרן לב"י וחבר נשיאות מכון ירושלים. הקים את ישיבת 'דבי אליהו' בבית וגן בירושלים. לאחר יציאתו לגמלאות הקים בירושלים את מוסדות 'בנין אב' בנשיאותו. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו התקיימו. ענוותן מופלא. עזר לזולת. תמך באנשים קשי יום. התרחק מהמחלוקת. היה זמין לכל יהודי ויהודי ודן כל אדם לכף זכות. בקי בתורה הקדושה. נפטר בי"ט ניסן ה'תש"פ (2020). חי כ-79 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: ר' בן-ציון. **אימו:** מרת טובה. **אישתו:** מרת אסתר (בת הגאון ר' שלום לופס, רבה של עכו). **מרבתי:** הגרמ"צ ברגמן (חבר מועצת גדולי התורה), הגאון ר' יחזקאל סרנא. **מתלמידי:** הגאון ר' יהודה מוזס (רב קהילת מגד דוד בלוס אנג'לס). **בני:** ר' בן ציון. **חתני:** הגאונים, ר' דוד אברהם (ראש ישיבת 'בנין אב'), ור' ארי אברהם סמג'ה (רב שכונת 'רמת שלמה' בירושלים). **מספרי:** **בנין אב** - שיחות ודברי תורתו על התורה **ישו"ת בנין אב** - ו' כרכים.

העיר חיפה ידועה כמי שחיו בה ניצולי שואה רבים. אחת מניצולות השואה היתה מגיע לבית הרב כשבידיה לחם עבש. מה יעשה הרב כדי שלא יפגע בה? היה אוכל בעל כורחו ביש או שניים מראה לה כאילו לחם זה הוא הטעים ביותר שיש. (קול העיר- בני ברק)

בני ביתו מספרים כי לא פעם היו מגיעים אנשים חסרי בית וישנים על המיטה שלהם, עד שבחלק מהפעמים היו מוצאים פשפשים על המיטות. כשנשאלו כיצד הם שרדו, השיבו בפשטות: "אלו היו החיים. לא הכרנו מהות אחרת!". (קול העיר- בני ברק)

במשך 18 שנים שהרב כיהן כרבה של חיפה, הגיע אחד מהאנשים המסכנים, התארח ואל בית הרב. הרב בנוסף היה יורד ומטייל איתו לאחר מכן במשך חמש דקות. שבת אחרי שבת כך במשך 18 שנים! (קול העיר- בני ברק)

שלמדו הלכות 'תפילין דרבנו תם', שעליהם כתב השולחן ערוך שדווקא 'ירא שמיים' יניח אותם, ורק אם הוא 'מוחזק ומפורסם בחסידות'. והיום כידוע, כל 'חוזר בתשובה חודשיים' מהדר להניח תפילין ר"ת. שאלו את הרב: "מתי באמת ראוי להניח תפילין של ר"ת?". הרב ענה שזה תלוי בתחושה האישית של כל אדם ואדם. ואז אחד הנוכחים שאל: "מתי הרב התחיל להניח תפילין של ר"ת?".

הרב ניסה להתחמק אך הציבור לחץ. אומנם מדובר ברב הראשי לישראל, אך הוא עצמו העניק את התחושה שמדובר ב'אחד משלנו'. "תראו...", ענה הרב, "גם כשהייתי רב בבת-ים, לא חשבתי שאני ראוי לזה. גם אחר כך כשהייתי בחיפה היססתי אם אני ראוי. עד שהיה מעשה עם מישהו מהקהילה, שנתפס על בעיות עם מס-הכנסה, וישב בכלא. פעם כשיצא לחופשה, סיפר לי שבכלא יש הרבה התעוררות דתית, שיעורי תורה, ושאיפילו יש ארבעה אסירים שמניחים תפילין של רבינו תם. אמרת לעצמי: "אם כבר בכלא מניחים תפילין של ר"ת - אז כנראה שגם אני ראוי" (ערוץ שבע)

יום אחד צלצל הטלפון במשרד 'יד לאחים'. אישה מפוחדת מהצד השני ענתה כי היא מתגוררת בשפרעם ויש לה מספר ילדים. "תצילו אותי, אני רוצה לברוח!". הפעילים הגיעו באופן מהיר ביותר וחילצו את האישה וילדיה. אבל אז הם גילו כי אין להם היכן לשכנם. הם חיפשו אחר מקום מתאים וכשלא מצאו, הם פנו לרב העיר בשאלה כיצד לנהוג. "תביאו אותם אלי", אמר רבינו ובביתו הם ישבו במשך שבוע ימים עד שנמצאה להם דירה מתאימה. (קול העיר- בני ברק)

יפר ראש הלשכה דאז, על ביקורו של רבינו בקריית ארבע. "היגענו שם לשבת. הינו אמורים לאכול יחד עם ראש המועצה וראשי הישוב. אבל ברגע האחרון הרב אמר לי: 'לא, אנחנו נתארח אצל פלוני'. באותה העת לא הבנתי מדוע. 'כבוד הרב, אבל כולם מחכים!'. אבל הרב בשלו. במהלך השבת התבררה הסיבה. מדובר היה במשפחה שאמנם נרצחה ל"ע זמן קצר לפני כן, והרב ביקש לעשות את סעודת השבת דווקא איתם, כשלאורך כל השבת הפגין חמימות ואהבה כלפי היתומים והאלמן". (קול העיר- בני ברק)

לאורך כל שנותיו של הרב הראשי במשרדו סירב בעקשנות להכניס את בני ביתו ומשפחתו לתפקידים כאלו ואחרים. באחת הפעמים כשנשאל אודות כך ענה: "בשביל למנות את הבן שלי או מי שמקורב אלי, אני אצטרך להתחייב לאחרים דבר מה. וברגע שאני אהיה חייב להם, יתכן שידרשו ממני למנות אדם שאינו ראוי, ואיני מעוניין בכך". בני מעידים כי מעולם לא היו בבית הרבנות הראשית. (קול העיר- בני ברק)

גב' טלי פרבר, שימשה במשך כשש-עשרה שנים מזכירתו של רבינו. לאחר הסתלקותו, ישבה לכתוב מעט מהסיפורים האנושיים של רבינו אלו שהיא ראתה מכלי ראשון בלשכת הרב: היה אדם אחד 'קשה יום' שהרב הכיר. כל פעם שהיה מגיע ללשכה הרב היה עוזר לו כספית. פעם אחת הרב נתן לו הלוואה גדולה. ואצלי במגירה היו הצ'קים הדחויים עבור החזר. מידי חודש כשרציתי להפקיד הרב ביקש ממני: "תחכי עם זה. מסכן. תרחמי עליו". עד היום! הצ'קים נמצאים במגירה בלשכה ומעולם לא נפדו. (כוכב השבת)

קדיט תמונה: CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons Unknown author

הרב הגאון מנחם זמבא הי"ד המכונה הגאון מפראגה: נולד בי"ג אלול ה'תרמ"ג (1883) בפראגה (פרבר של ורשה). כבר בילדותו סבל מבריאות לקויה, בייחוד בעיניו החלשות וגופו המורעב. ניחן בכוח זיכרון נדיר ותפיסה מבריקה. למרות כל זאת נודע כעילוי. בגיל 9 התייתם מאביו וגדל בבית סבו. בגיל 10 ידע חלק גדול מהש"ס בע"פ עם רש"י, תוספות, רא"ש ומהרש"א. סבו החליט שלא לשולחו לישיבה, אך הדריכו ימים ויללות. בשנת ה'תר"פ (1920) לאחר נישואיו עבר להתגורר בבית-חותנו והיה סמוך על שולחנו (שהיה אחד מעשירי ורשה וחנות הייתה ברשותו), והמשיך לעסוק בתורה. תוך זמן קצר יצא שמעו כאחד מגדולי פולין, ורבים היו מריצים אליו את שאלותיהם בהלכה. מגיל 36 התחילו להתפרסם תשובותיו בספרים ובירחון התורני דגל התורה. עד מהרה נתלקטו לביתו בחורים מצוינים שלמדו מפיו תורה כשבע שעות ביום בלי הפסקה. בשיעוריו באו לידי ביטוי גאוניותו וכושר ההסברה שלו.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) חמו נפטר ולמרות הצעות שונות לכהן כרב סירב והעדיף לא לעשות את תורתו כרדום לחפור בה והמשיך לנהל את חנות הפלדה של חמיו, אולם ההצלחה לא האירה לו פנים והוא נאלץ לסגור אותה. בשנת ה'תרצ"ה (1935) התמנה לחבר ועד הרבנים של ורשה, והיה לאחד מראשי אגודת ישראל. בשנת ה'תרצ"ט (1939) פרצה מלחמת העולם השנייה ושערי גטו ורשה ננעלו. מספר פעמים ניסו מקורביו להבריחו אולם ללא הועיל. כל משפחתו נספתה בשואה. **תמך ועודד את המורדים נגד הנאצים ואף אסף כספים למען המחתרת.** אותה תקופה קיים מניין קבוע בביתו ועסק בתורה. **לקראת חיסול הגטו הייתה פנייה מצד ראשי הכנסייה הפולנית להציל אותו, אך הוא סירב. נרצח במהלך המרד בתקופת השואה בגטו ורשה בי"ט בניסן ה'תש"ג (1943).** חי כ-59 שנים ונקבר באחת מחצרות הגטו. בשנת ה'תשי"ח (1958) עמדה ממשלת פולין להרוס את שרידי הבתים בגטו ורשה. ולאחר מאמצים כבירים נמצא הקבר ועצמותם הועלו ארצה. נטמן בשנית בגבעת שאול בירושלים.

סבו (מצד אביו): ר' אברהם. **אביו:** ר' אלעזר (מחסידי גור). **אשתו:** מרת מינדל (בן 18 נישא עם בת ר' ישעיה חיים צדכובים). **ילדיו:** מרת רויזא מרים הי"ד, מרת חנה הי"ד, ר' אהרון נפתלי הי"ד. **מרבתי:** סבו, ר' אברהם, ר' יהודה אריה לייב אלטר. **מתלמידי:** ר' אברהם זמבא, ר' ידידיה פרנקל (רבה של תל-אביב). ר' מנחם מנדל כשר (מח"ס 'תורת שלמה'). **מספריו:** יתוצאות חיים- על מלאכת הוצאה בשבת. **יזרע אברהם יגור אריה יהודה-** מחידושי בנו ר' משה יהודה אריה **ימחזה למלך-** על הרמב"ם **ישו"ת הרמ"ז-** על שו"ע **בית מנחם-** על שו"ע **ימנחם ירושלים-** על ירושלמי **יחידושי הגמ"ז-** מחידושו **יאותיות פורחות-** כולל את 'אוצר הספרי' ו-'אוצר הספרא'.

על שקידתו וגדולתו וידיעתו בתורה הקדושה, יעידו הסיפורים המופלאים המובאים ב'אורח צדיקים' של ידידו ר' דניאל אלול הי"ו: כשפגש ר' שלמה אליעזר אלפנדי (ה'סבא קדישא') את האדמו"ר מסלונים- רבי אברהם ויינברג זצ"ל, שאל אותו: "אמור נא לי, מי הם גדולי הגדולים של חכמי התורה ביהדות פולין?", ענה האדמו"ר: "ר' חיים עוזר גרודזינסקי מהליטאים, ור' מנחם זמבא מהחסידיים- הם יודעים לספור את התורה באותיותיה". הרב היה גאון בלי לשאת על ראשו עטרה כלשהי. הוא דחה בעקביות כל שימוש בתגא. רגיל היה לומר: "בחנות מסייעים האישה והילדים, לא כן ברבנות- אף אחד מהם לא יוכל לעזור לי, אצטרך להתבטל הרבה ביטול תורה".

לאחר פטירת חותנו, המשיך לנהל את חנות הפלדה של חותנו מאחר ולא רצה לעשות את התורה כקדום לחפור בה. כשאמרו, כי בין לקוח למשנהו 'חוטף' רבינו קטע בירושלמי, התחייך הגאון-הסוחר ותיקן בבדיחותא: "לא, כי בין 'ירושלמי' ל'ירושלמי' מתפנה אני לאיזה לקוח".

שאלו שאלו חכמי ארץ ישראל באחד הימים לגדולי תורה שבאו מפולין: "במה כוחו של ר' מנחם גדול?", והשיבו להם: "באשכוליותו, שהוא כקופת רוכלין, שמאחד בקרבו כוחות מגוונים למכביר- מעין בקיאותו של העילוי מרוג'וב, העמקות של ה"אבני נזר", הישרות של ה"אור שמח", חריפותו של חידושי הרי"ם, פלפוליו של ר' יוסף ענגיל, זכר כולם לברכה".

○ יפר ר' אברהם יצחק קלי מנירברג בספרו "נביאי אמת", שבשנת תרצ"ט אמר לו רבנו שיש בידו כעשרת אלפים דף כתבי יד של חידושי תורה. לצערנו רבים מחידושו אבדו בשואה.

○ יפר אחיינו, ר' אברהם זמבא מארה"ב: בעת שמישהו שוחח איתו בדברים של מה בכך נגד רצונו, וגזל מזמנו היקר, השתוממתי על הסבלנות שלו. ואז אמר לי הרב: "יש לי ברוך ה' מתנה מהקב"ה מח חזק מאוד, בכל פעם כאשר מישהו משוחח איתי והשיחה אינה מעניינת אותי- ביכולתי לשמוע את דבריו ובו בעת להשקיע מחשבותי במה שאני רוצה ואיני צריך לפגוע באדם ולהפסיקו מדיבורו".

אבי סיפר לי כמה פעמים בהתפעלות שגם הגויים בוורשה ידעו להעריך ולהוקיר את קדושתו של רבינו, את גודל צדקותו ופרישותו, חסידותו ויראתו, וכשהיה צועד בשעת בוקר לביה"מ, היו הגויים מקפידים לצעוד בעקבותיו ולדרוך על סימני הדרך שהשאיר על המדרכה. הם ידעו והרגישו שמסימיני הדרך תצמח להם ברכה וישועה. אבא סיפר לי עוד שהיו מהם שהגדילו לעשות והקפידו להתברך ממנו מדי יום ב"בוקר טוב". הערלים של ורשה חשו היטב שה"בוקר טוב" של הצדיק יביא להם בוקר טוב באמת". (טובך יביעו)

האדמו"ר הרב שלמה יהודה לייב מלענטשנא - נולד בשנת ה'תקל"ח (1777) בעיר רישא. עוד מילדותו ניכר כי שומר על פיו בצורה מדהימה ומעולם לא שח שיחה בטילה. לפני שהגיע לעול תורה ומצוות התייתם מאביו הגדול. בימי שחרותו היה רגיל להשכים קום לפני שהאיר היום להתפלל עם הנץ החמה, ואז לשקוד על תלמודו ברציפות עד לתפילת המנחה. בשנת ה'תקע"ה (1815) לאחר פטירת רבו, ה'חזזה מלובלין' זיע"א, התחילו להפציר בו רבות, כדי שיקבל עליו את עול ההנהגה, אבל רבינו סירב לכך. אולם אז, יום רדף יום, צרה גרה צרה, עד שרבינו ראה כי אין ברירה ועליו לקבל את עול הציבור ולשמש כאדמו"ר.

גר בהתחלה בעיירה בוקאווסק ובהמשך עבר ללענטשנא. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. התמדתו בתורה הקדושה היתה עצומה. בשנתו האחרונה, נגזרה גזירה על בני ישראל שבפולין שילקחו לעבודת הצבא, אבל רבינו אחז בזקנו ואמר: "כל זמן שאהיה חי בעולם, לא אניח זאת". בליל הסדר ה'תר"ג האחרון לחייו של רבינו, אמר: "חצי הסדר השני יארך שלושים שנה". לאחר מספר ימים נפטר בחול המועד פסח י"ט ניסן ה'תר"ג (1843). חי כ-66 שנים. ציונו בלענטשנא שבפולין. בנו, ר' יהושע, הנהיג את עדתו ונפטר לאחר שלושים שנה. אז הבינו הכול, כי רוח הקודש נשמעה מפיו ודבריו הובנו למפרע.

אביו: ר' ברוך (היה צדיק נסתר). **אשתו:** מרת שרה פייגא. **מרבתי:** האדמו"ר ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב, האדמו"ר ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חזזה מלובלין), הרה"ק ר' יהושע מדינוב (אב"ד דינוב), האדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ מפשיסחא (ה'יהודי הקדוש'. רבינו היה תלמידו המובהק). **מתלמידי:** בנו, האדמו"ר ר' יהושע מאוסטרובא (מח"ס 'תולדות אדם'), האדמו"ר ר' שמואל משינאווא (מח"ס 'רמתים צופים'). **בנו:** האדמו"ר רבי יהושע מאוסטרובא (מח"ס 'תולדות אדם'. אביו העיד כי בנו קיבל את נשמת רבי יהושע בן פרחיה. היו לו אלפי חסידים. כונה בפי חסידי פולין ה'נועם אלימלך הקטן').

רבינו התייתם מאביו בגיל צעיר. הוא השתוקק בכל מאודו לרכוש לעצמו תפילין שכתב הרה"ק רבי משה מפשווארסק זיע"א, הסופר הקדוש שכתב בכוונות מופלגות כל אות ותג. אולם פרשיותיו עלו הון עתק, שכן השקיע בכתיבתן זמן רב, ולא הוציא תפילין רבות מתחת מספר שנים, עד שסמוך ונראה ליום הגיעו למצוות היה בידו זהוב שלם לרכישת הפרשיות הנכספות. הוא הלך במשך מספר שבועות, מחוסר ממון עבור הוצאות הדרך, עד שהגיע לבית של רבי משה. להפתעתו רבי משה קיבל את פניו בשמחת לבב. כשראה עד כמה מסר עצמו למצווה זו, סירב לקבל את הזהוב ואמר: "הא לך התפילין שהכנתי עבורך. את הזהוב שהבאת, אני נותן לך כדורון דרשה".

בתחילת ימיו היה חי בדחוק גדול מאוד. האדמו"ר הרה"ק ר' יחיאל יהושע רבינוביץ מביאלא זיע"א סיפר: פעם בערב שבת לא היה בביתו של רבינו אפילו שווה פרוטה. רבינו חשש שהרבנית לא תעמוד בניסיון הקשה ולכן אמר לה בבוקר: "הרבנית, אל תלכי לשכנות ואל תספרי לאף אחד על מצבנו הדחוק. נסמוך על בורא עולם והוא יעזור לנו". לאחר מכן הלך לבית המדרש. כשחזר לביתו בליל שבת קודש ראה מרחוק כי יש אור בביתו.

רבינו חשב לעצמו: "איך יתכן שיש נרות בבית, הלא לא היה לנו אפילו שווה פרוטה לקנות נרות? כנראה זוגתי לא עמדה בניסיון". כשנכנס לבית, ראה על השולחן חלות גדולות, בשר ודגים. שוב חשב שאשתו, כנראה, סיפרה על מצבם הדחוק ולוותה או קיבלה מהשכנות, שהרי לא היה לו אפילו פרוטה אחת. גם אם לא שמעה לי, אסור לריב. על אחת כמה וכמה צריך להיזהר שלא לריב בשבת, שהרי כתוב בתורה: "לא תבערו אֵש בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת" (שמות לה, ג). לכן לא שאל כלום ואמר "שלום עליכם" בהתלהבות בניגון של הרה"ק ר' מנחם מעדל מרימנוב זי"ע. אכל את סעודת השבת ושר זמירות, ולא שאל את הרבנית כלום במשך כל השבת.

במוצאי שבת קודש שאל את הרבנית: "איך היה לנו בשר, דגים וחלות, הלא אמרתי לך שלא תלכי לשכונותינו?". הרבנית ענתה שבאמת לא הלכה לשכונותיה. היא ניקתה את הדירה לכבוד שבת והוציאה את הזבל בחגורתה. כשעמדה בחוץ, היתה סערה ופרחו מטבעות של זהב לחגורתה. היא לקחה מטבע אחת אל הצורף, ותמורת המטבע נתן לה מעות, שהיה בהם די לקנות כל צרכי שבת.

רבינו צעק תיכף: "אני לא רוצה!", ושאל אותה: "האם יש לך עוד מטבעות?". הרבנית ענתה: "יש לי עוד". אמר לה: "הסערה ההיא שהביאה את המטבעות תקבל אותם בחזרה". אשתו יצאה החוצה עם המטבעות בחגורתה, ובאה סערה וקיבלה בחזרה את המטבעות. הרה"ק ר' יחיאל יהושע מביאלא זיע"א סיים: "קבלת המטבעות בחזרה על ידי הסערה היא מופת גדול יותר מהבאת המטבעות, שהרי כתוב בגמרא (מסכת חולין ס') "מהשמיים - נותנים. אך לא נוטלים בחזרה". (שיח זקנים)

האדמו"ר הרה"ק ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ (מח"ס 'זרע קודש') זיע"א היה מתנגד גדול לרבינו. האדמו"ר הרה"ק הרב יהושע בן אריה לייב (אב"ד דינוב זיע"א) אמר על כך לאשת רבינו: "תדעו שמלאכים ושרפים מתקנאים בבעלך. לכן, לטובת בעלך, הרה"ק מרופשיץ חולק עליו, שבכך מציל את בעלך מקנאתם".

האדמו"ר הרב יעקב יצחק רבינוביץ (ה'יהודי הקדוש', מייסד חסידות פשיסחה. היה רבו של רבינו) העיד על רבינו שכל פעם שבא לחדרו, הוא מרגיש קדושה. בנוסף העיד עליו שהוא אחד מה-ל"ו צדיקים בדור.

האדמו"ר הרב יחזקאל פנט בעל 'מראה יחזקאל' צ"ל - נולד בשנת ה'תקמ"ג (1783) בעיירה ביליץ בשלזיה. אביו זכה לשני שולנות ושמעו הטוב היה מפורסם בכל רחבי המדינה. ביתו היה פתוח לכל עובר ושב. בהיותו כבן 4-5 שנים היה בקי בחמישה חומשי תורה עם פירוש רש"י. לאחר מכן שכר אביו מורה ובהיותו כבן שמונה היה בקי בספר התנ"ך בע"פ, גמרא עם ראשונים ואחרונים. נמנה בין גדולי תלמידי ה'ברוך טעם' על אף היותו צעיר לימים. לאחר נישואיו בשנת ה'תקס"ב (1801) היה סמוך על שולחן חותנו. השתלם בלימודי הנגלה והנסתר, לטייל בפרדס גם בסתרי תורה. כשהיה רבינו בן 23 שנים רבו קהילות קדושות בפולין לתת כתר רבנות על ראשו, אבל זוגתו מנעה ממנו מלקבל את משמרת הרבנות. לאחר מכן באו גנבים ופשטו ידיהם בכל אשר לו, גנבו ממנו את כסף הנדוניה עם כלי הכסף ובגדים יקרים, ונשארו בחוסר כל. בשנת ה'תקס"ז (1806) התמנה לרבה של אוסטריק בגליציה ובשנת ה'תקע"ג (1812) מונה לרבה של טרצאל בהונגריה. בשנת ה'תקפ"ג (1823) בהיותו כבן ארבעים החל בתפקידו מונה כרבה של קרלסבורג וטרנסילבניה. בהיותו רבה של טרנסילבניה פעל לטובת עגונות והצליח להתיר כמאתיים עגונות. פעמים רבות עלה בידו להחזיר את הבעלים לנשותיהם. החזיר רבים למוטב. תיקן תקנות רבות. ענוותן מופלא. **רבים פנו אליו ונושעו**. נפטר ב-כ"ל ניסן ה'ת"ר"ה (1845 - א' חוה"מ פסח). חי כ-62 שנים. ציונו בקארלסבורג.

סבא (מצד אביו): ר' משה **אביו:** ר' יוסף **אמו:** מרת בריינדיל **אשתו:** מרת חיה רחל (בת ר' משה הניג מלינסק). **מרבותיו:** ר' ברוך פרנקל-תאומים (ה'ברוך טעם' - בהיותו בלייפניק), ר' יהודה לייב פישלס, ר' שמואל לאנדא והרב אלעזר פלקלס (בהיותו בפראג), ר' מנחם מנדל רבין (רבה של לינסק ואביו של ר' נפתלי מרופשיץ - בהיותו בלינסק), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חוזה מלובלין' - למד ממנו חסידות), ר' ישראל הפשטיין (המגיד מקוז'ניץ) ור' מנחם מנדל מרימנוב (רבו המובהק), ר' יצחק אייזיק מקאליב. מתלמידיו: בניו, ר' חיים בצלאל, ר' מנחם מנדל, ר' יהודה לייביש ור' יצחק משה **בניו:** ר' חיים בצלאל (רב טשנד והגליל), ר' מנחם מנדל (מייסד חסידות ד'ש ורב העיירה), ר' יהודה לייביש מטרצאל (נישא לעטיל בת ר' דוד יהודה רוטנברג, רבה של סנט-פטר), ר' יצחק משה (נישא לבלומה-מלכה, בתו ר' משה מטילטולניק). **בנותיו:** מרת חנטשה (נישאה לר' יוסף אריה ליב כהנא מסיגט), מרת שרה (נישאה לר' יהודה כהנא מסיגט), מרת ביילה (נישאה לר' אברהם ישראל רוטמן מטולצ'אבה), מרת חוה (נישאה לר' יצחק אייזיק כהנא ממונק'ץ). **מספריו:** **מראה יחזקאל** - שו"ת בתוספת חידושים על סוגיות הש"ס, על הגדה של פסח, חידושים על מסכת חולין, על חמישה חומשי תורה, על פרקי אבות, חידושי אגדה. **ישארית ציון** - דרשות על המועדים **שערי ציון** - מאמרי מוסר על התורה **אגרת קודש** - ענייני חסידות. נותרו בכתב יד חידושי הלכה ואגדה על הש"ס, על ארבעה חלקי שו"ע

יפר ר' ישעיה שווארץ מדש (בן הרה"ג ' יעקב משה שווארץ צ"ל אב"ד קראלא), שבקארלסבורג היה המנהג, שבחורי ישראל שהגיע זמנם להתייבב לגיוס, ליווה אותם ראש הקהל, שהשתדל לשחרר את מי שעלה בידו. בין העומדים לגיוס היה בחור בריא ובעל כוח, שסיכוייו להשתחרר נראו אפסיים. בחור זה פנה לרבינו שיתפלל עבורו, רבינו אמר לו: "מה אתה דואג הרי יש לך חטוורת אחת על הגב ואחת מלפנים!". כאשר הגיע הבחור לגיוס שמע קולות צחוק רועמים מכל אנשי הצבא ופקידי הממשל שהיו בחדר, ומיד לאחר מכן פוטר מעבודת הצבא לצמיתות, ראש הקהל היה נוכח בחדר בשעה שפרצו רעמי הצחוק, כשפגש הבחור את ראש הקהל בפרוודור שאלו לפשר הצחוק בשעת התייבבותו, אמר לו: "**כשבדקו אותך הייתה לך חטוורת מלפנים ומאחור, שלא נשאר לה זכר וסימן ורושם**".

מעשה נורא ונפלא, שהתיר רבינו עגונה מכבלי העיגון לאחר פטירתו, וכך היה סיפור המעשה: עגונה אחת ממדינת פולין, ששמעה מהגדולות והנפלאות שעשה הרב מקארלסבורג, להתיר צרורו מכבלי העיגון, ובכן נסעה גם היא אליו, בתקווה שתיושע על ידו, אבל היא הגיעה לקארלסבורג באיחור. היה זה בתוך שבעת ימי אבל של רבינו. אם העגונה, אשה זקנה, שבאה עם בתה, כשמעה זאת, סירבה לקבל את רוע הגזרה ולכן הלכה להשתטח על קברו של רבינו, ובכתה בכי רב ושפכה כמים ליבה על צרת בתה, וכי נחמה אחת היה לה שתיושע על ידו ולא זכתה לזה, ואחרי שקמה מעל קברו, הלכה העיר אל בתה, והם התאכסנו אצל השמש דמתא.

בלילה נראה רבינו בחלום לשמש, ושאל אותו: "מי אלו השתיים אשר באו לביתו?". והשיב לו, **שבאו לבקש את המעגן פלוני בן פלוני**. אמר לו רבינו: "מהר ואמור להן, **כי ילכו מחר לכפר פלוני ושם ימצאוהו, אבל אך ימהרו, כי ברצונו ללכת לבוקרשט, ואם לא יזדרזו, אזי לא ימצאוהו לעולם**". השמש הקיץ משנתו ועורר את הנשים, והן מיהרו ונסעו אל הכפר, **ומצאו אותו בדרך צאתו מן הכפר לנסוע משם**. ובורא העולם היה בעזרם, כי נענה להן ונסע עימהם בחזרה לקארלסבורג, ושם נתן לאשתו גט פיטורין. (שערי ציון, בהקדמת בנו)

בתחילה לא הוקם אוהל על קברו, כי הדבר לא היה נהוג בקארלסבורג, וגם על קברי הרבנים הקודמים לא הוקם אוהל, רק שלושים וארבע שנים לאחר הסתלקותו הוקף על קברו אוהל מיוחד, והדבר היה על פי בקשת רבינו, וכמו שסיפר הרה"ק בעל 'זכרון יעקב' מדש צ"ל להגה"צ ר' אברהם מאיר איזראעל צ"ל אבד"ק הוניאד, שפעם אחת נגלה רבינו בחלום הלילה לבנו הצעיר, ר' מנחם מנדל (ה'מעגלי צדק' ז"ע), ורמז לו ש'קר לו', ומזה הבין המעג"צ, שיש להקיף את קברו באוהל. בשנת ה'תרל"ט קרה פעם שכותל האוהל נפתח והתקלקל מבחוץ, רבינו בא בחלום הלילה לראש הקהל וביקשו לתקן, תחילה לא שם לב לכך בחשבו, שחלומות שווא ידברו, אך בכל זאת היה לבו נוקפו, **וכשיצא לבית העלמין נוכח לדעת שהיה זה חלום אמת, ותיקן את הכותל**.

הרב בוגיד חנינא סעדון זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ו (1915) בטוניס. כיהן כראב"ד בג'רבה עד שנת ה'תשנ"א וביצר את חומות התורה והיהדות. בדרכו לארץ ישראל הגיע לפאריז (צרפת), שם הקים קהילה יהודית ברובע ה-19 לבני העדה ואת הישיבה "תורה ורחמים" על שם רבו (ר' רחמים חי חויתה) ועל שם ר' משה כלפון הכהן (רבו של ר' רחמים חי חויתה).

בשנת ה'תשנ"ו (1895) כשנתיים לאחר שהקים את מוסדות החינוך, ביקש בפתע פתאום לקיים אסיפה דחופה של ראשי הקהילות והרבנים, מבלי להוסיף מילה וחצי מילה על מטרת האסיפה הדחופה. לאחר שכל המוזמנים הגיעו והתיישבו במקומותיהם, וכשצידו ישב ר' צבי עמר נשיא הקהילה היהודית בצרפת, הוציא הרב זצ"ל מסמך, שכתב בכתב ידו, ובו הוא פונה לראשי הקהילה, שהינם מתחייבים בזאת לא להכניס לימודי חול לתכנית הלימודים בישיבות הקדושות שלנו, אלא לחזק רק את לימודי הקודש, כפי המסורת שלנו דור אחר דור. וזאת, למרות שבכך נמנעת מהם קבלת תקציבים ממשלתיים.

חי בפשטות ובעוני. ידוע כפועל ישועות. רבים פנו אליו ונושעו. ברח מכל פרסום כבוד ותהילה, מסביב לארבע אמותיו רק ש"ס ופוסקים. ספריו נלמדים אצל גדולי העולם בשקיקה. זכה להעמיד תלמידים הרבה. על הכבוד שרחשו לו רבותינו ניתן ללמוד מהסיפור שהתרחש לפני כ-17 שנה לפני פטירתו, יצא ר' לייביש האדמו"ר מפשווערסק מניו יורק לג'רבה במיוחד רק כדי לפגוש את רבינו. לאחר שהנהיג את הקהילה בפאריז במשך כעשרים שנים, בבוקרו של ערב חג שביעי השיב את נשמתו ליוצרה. נפטר ביום שישי, כ' ניסן ה'תשס"ו (2006). חי כ-91 שנים כאשר ראשו צלול במשך כל חיותו על פני האדמה. ציונו בהר המנוחות שברושלים.

אביו: ר' מרדכי. **אמו:** מרת ורדאנה. **מרבתי:** הגאונים ר' רחמים חי חויתה הכהן, ר' רפאל כדיר צבאן, ר' שאול מקיקץ שלי. **מתלמידיו:** ר' מקיקץ מדר, ר' שמואל חורי מצרפת (ממלא מקום רבינו), ר' חיים ביתאן. **מספריו:** **ימגיד תשובה**- שו"ת (8 חלקים) **ימגיד חדשות**- על הש"ס (6 חלקים) **יגיד לעמו** **יגיד מרדכי** **יספר הסתום** **יקדושת משה**.

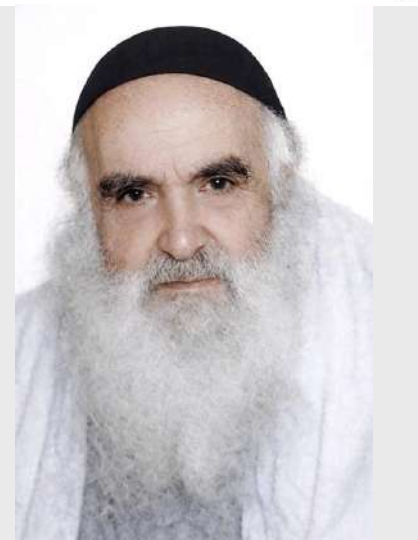
מספר הגאון ר' חיים הכהן (נכדו של ר' רחמים חי חויתה הכהן המשמש כראש ישיבת 'אורחות משה' במושב ברכיה, אשר נפגש פעמים רבות עם רבינו) על שקדנותו של רבינו: "בשנים הראשונות להקמת הישיבה, כאשר התארחתי בביתו היינו עסוקים כל היום בלמוד התורה, כשהוא דאג להשגת התרומות מבני הקהילה.

בשעה חמש בבוקר היה מעיר אותי ללמוד יחד קודם לתפילה והמשכנו ללמוד בבית הכנסת כמה שעות לאחר התפילה. לאחר מכן הגענו לביתו, טעמנו פת שחרית והמשכנו בלימוד עד לשעות הצהרים. אני הייתי הולך לנוח, אבל רבי סעדון זצ"ל המשיך לשקוד על התורה. **כאשר קמתי המשכנו ללמוד עד לשעה שתיים לפנות בוקר**. כך במשך מספר שבועות בכל ביקור, שערכתי בביתו. לפני חודש ושבע ביקרתי בביתו, למדנו יחד שולחן ערוך והוא בירך אותי. הוא היה חלוש, אבל צלול בדעתו.

ניסים רבים נקשרו בשמו של הצדיק עוד בימי חיותו. על אחדים מהם מעיד הגר"ח כהן, אשר שמע את המעשים מכלי ראשון. "אנשים מג'רבה סיפרו לי על אחד מבני הקהילה, שבנו נתפס למלכות בעקבות בעיה של ענייני מסחר. סבו, נגלה בחלום לאבי הנער ואמר לו: "רק רבי בוגיד סעדון יוכל להציל אותו. תפנה אליו שיתפלל בעדו". וכך היה. אבי הנער ניגש אל רבי סעדון זצ"ל והפציר בתחנונים, שיעתיר בתפילה עבור בנו. רבינו התפלל עליו וברכו ומיד, ובאופן פלאי שחררו את הנער.

עוד מספר ר' חיים על יהודי אחר, משה אוזון, סיפר לו מעשה, שבדידו הווה עובדא. כאשר הרב זצ"ל חזר מארץ ישראל לתוניס, יעדו היה ג'רבה, לשם היה צריך להעביר ספרים שהביא מארץ ישראל. אוזון חפץ לסייע בידי הרב ולהסיעו ברכבו מתוניס לג'רבה, **מרחק של שבע שעות נסיעה!** אולם רבינו סירב להסתייע בידי אחרים. כעבור דקות ארוכות של שכנוע, בכך שממילא יש עליו להגיע לג'רבה, נעתר הצדיק להצטרף לנסיעתו. אולם למיודענו הייתה בעיה ברכבו, **המנוע היה מתחמם במהירות, והרכב היה נתקע מפעם לפעם, וכן היה עליו לעשות חניית ביניים בנסיעה ממושכת וכשהרכב היה מתקרר- היה עליו להוסיף שמן ודלק.** בהתאם לתקלה זו הצטייד אוזון בכמויות של דלק ושמן, שכן הרכב צרך שמן ודלק בצורה מוגזמת.

וראה זה פלא, משך כל שעות הנסיעה הארוכות לא נעצר הרכב ולו פעם אחת. בעל הרכב חשב לרגע כי אולי הבעיה ברכב נפתרה. כאשר ביקש לשוב לתוניס בדק את כמויות הדלק והשמן ברכב כדי להיות בטוח שלא חסר, אולם הוא הוכה בתדהמה, כאשר הבחין במיכלים הריקים ולא הבין כיצד צלח את הנסיעה לג'רבה, בלא שהמנוע התחמם ולו פעם אחת. מעשים אלו הם רק מעט מהמעשים, שהתרחשו בחייו של הצדיק" - מסיים את דבריו הגר"ח כהן.

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב חיים שאול גריינימן זצ"ל

הגאון הרב חיים שאול גריינימן זצ"ל - נולד בוויילנה בשנת ה'תרפ"ו (1926). עוד בצעירותו נודע בשקדנותו. בשנת ה'תרצ"ה (1935) עלה עם בני משפחתו לארץ ישראל והתיישב בבני ברק. בתחילה למד בישיבת תפארת ציון ולאחר מכן בישיבת לומז'ה בפתח תקווה ובישיבת חברון. לאחר נישואיו התגורר בשכונת כרם בירושלים כשמונה שנים ולמד בישיבת מיר. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תשט"ו (1954), עבר להתגורר בבני ברק, שם נותרה אמו האלמנה.

נודע בכישרונותיו הברוכים ונחשב לבקיא בכל חלקי התורה ובידיעת ש"ס ופוסקים. מומחה גדול לענייני רפואה ורבים פנו אליו בנושאים אלו. מיוזמי ומראשי ארגון הקירוב "ערכים" וכן ממקימי סמינר "אור החיים" בבני ברק לבנות מעדות המזרח. שימש כפוסק הלכה ליטאי ונחשב לאחד מממשיכי דרכו של החזון אי"ש. נפטר בשביעי של פסח מדום לב, כ"א ניסן ה'תשע"ה (2015). חי כ-89 שנים. בהלווייתו השתתפו עשרות אלפים. ציונו בבית-העלמין זכרון מאיר בבני-ברק בחלקת שומרי שבת.

אביו: ר' שמואל. **אמו:** מרת צביה (בת ר' שמריהו יוסף קרליץ, רבה של קוסובה, ואחותו של החזון אי"ש - ר' אברהם ישעיהו קרליץ). **אשתו:** מרת חנה דבורה (נישא בשנת ה'תש"ז-1947. בת ר' ישראל שלום לוריא רוטמן מבחירי ישיבת קלם שניהן כמרבץ תורה ומשיגי בישיבת תורת חיים וכמורה צדק בעדה החרדית). **מרבותיו:** דודו, ר' יצחק קרליץ מקוסובה, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש), ר' מיכל יהודה לפקוביץ.

מתלמידיו: ר' יהודה בויער, ר' אברהם גניחובסקי, ר' יחזקאל ברטלר, ר' יעקב יצחק פרידמן (ראש ישיבת תפרח), ר' שלום מאיר יונגרמן (ראש ישיבת זכרון מיכאל בזכרון יעקב). **ילדיו:** שנים-עשר בנים וארבע בנות. מביניהם: ר' אברהם ישעיהו (בנו השביעי, נחשב לממשיך דרך אביו), ר' שמואל (חתן הגר"מ מן), ר' יצחק דוד (מחבר הספר "השג יד"), ר' יהושע, ר' יוסף (ראש "כולל וילנה" וחברותא של ה"סטייפלר"), ר' יעקב (ר"מ ישיבת זכרון מיכאל ב"ב), ר' אליהו (ר"מ ישיבת זכרון מיכאל ב"ב). **בנותיו:** מרת לאה (נשואה לר' יוסף חיים בן-דב - מראשי ישיבת "זכרון מיכאל" בזכרון יעקב), מרת רחל (נשואה לר' ישראל מנחם הירשפלד - מראשי ישיבת "זכרון מיכאל"), בת נוספת (נשואה לר' שמואל חברוני - מח"ס הליכות מרדכי).

מספריו: **יחידושים וביאורים** - יחידושים וסוגיות על כל מסכתות התלמוד והמשניות בשיטת הלימוד של החזון אי"ש (סדרת ספרים) • **כיליא דוורדא** - על הלכות בית הבחירה לרמב"ם (ספרו הראשון שכתב בהיותו כבן 21 שנים)

סיפור הרב שניידר: "בעיצומו של יום טוב אחרון של פסח, הסתלק הגאון רבי חיים שאול גריינימן זצ"ל. וזה לו שש שנים ביסורים גדולים ונוראים אחרי שנפל ונחבט בכתפו, והגיב על זה רבינו בדמעות: 'מי במים, ומי באש...'. כלומר, כל אחד נגזר במה יתייסר. הרב שניידר מספר, כי הגאון ר' חיים ישראל שפירא, ראש ישיבת 'שערי תורה' בבני ברק, סיפר לגאון ר' אהרן יהודה לייב שטיינמן, כי בזמן שישב שבעה על אביו, הגאון ר' יהודה זצ"ל, הגיע הרב שטיינמן לנחמם, והפליג בגדלות היסורין. וישב שם גם רבינו והיה לפלא אצלו שתלמיד חכם מופלג כר' יודיל שפירא, שעמל כל ימיו בתורה, יאה צריך יסורין והתנוכח בעניין, האם ניתן להגיע לעולם שכולו טוב גם ללא ייסורים אם בעולם הזה עסק בתורה הקדושה.

"בימים אחר כך נגלה אליו רבי יודיל בחלום, ואמר לו: 'בלי היסורים לא הייתי יכול לעבור את הדינים הקשים למעלה'. וסיפרו בניו שאמר שמתפלל שיהיו לו יסורים, ומיד לאחמ"כ התחילו ייסוריו הנוראים - שש שנים. על זה הגיב רבינו: 'חושבים שעם ריקוד זוכים לעולם הבא'. ממשיך ר' שניידר: 'בשעתו סיפר רבינו, שבערוב ימיו של החפץ חיים' בא בנו ר' לייב לבקרו וראה אותו סובל כאבים ברגלו, והצטער מכך. אמר החפץ חיים: 'דע לך, שבלי יסורין אי אפשר לזכות, ואני שכל ימי ראיתי רק טוב, במה אזכה, לכן יש לשמוח בייסורין אלו'.

שקידתו העצומה יומם ולילה, והיקף ידיעותו לעומק ולרוחב בכל מקצועות התורה של הגאון רבי חיים שאול גריינימן זצ"ל היו לשם דבר. אך תופעה אחת מעניינת נותרה חידה עלומה במשך שנים: לאן נעלם רבי חיים מידי שבוע בשבוע, ביום שישי, לזמן של כשעתיים? על מקומות לימודו השונים, הרחק מטרדות הציבור, כבר הכל ידעו. אך את סוד העלמותו של הגאון הנודע, בשעות הקרובות לכניסת שבת מלכתא, לא הצליח איש לפענח. עד שהגיע אותו יהודי בבהילות לביתו של רבי חיים בשעות ההן של יום השישי. הוא היה צריך באופן דחוף להיוועץ על עניין חשוב... הרבנית הסבירה לו בנחת, כי בשעות אלו אי אפשר להשיגו. יצא הלה מאוכזב, אך לאחר זמן-קט חזר, כשהוא בלחץ גדול: "העניין אינו סובל דחיו" - זעק - "זהו ממש פיקוח נפש!" וכשחזר והפציר, שוב לא יכלה הרבנית לעמוד מנגד.

"אם זה עניין של פיקוח נפש - אז אין ברירה", ונתנה לו כתובת של אחת הדירות ברחוב ר' עקיבא, שם אמור להימצא רבינו. אך-רץ מיודעו לבית שברחוב ר' עקיבא. נקש בדלת והצדיק פתח... ושניהם גם יחד, זה שמבפנים זה שמבחוץ, הוכו בתדהמה: רבי חיים כולו פליאה, מהיכן ידע הלה לבוא לכאן? ואילו האורח נדהם והתקשה להאמין למראה עיניו: הוא רואה את רבי חיים ב'בגדי עבודה'. שרווליו מופשלים. עטור זיעה. עומד בתוך מה שנראה שלולית של מים, ובידו מקל וסמרטוט ריצפה... אי אפשר לטעות, הוא כעת באמצע הספונג'ה..."

האורח הבלתי-צפוי, נבוך, התנצל והסביר, שהרבנית גילתה לו את המקום עקב שאלה דחופה של פיקוח נפש. לאחר שקיבל תשובה לשאלתו, זעק הלה על כבוד התורה. רבינו הרגיע אותו ואמר: "דע לך שכל יהודי חייב לעשות גמילות חסדים בגופו ממש! בחוץ לא מאפשרים לי. זו ההזדמנות שלי. גר כאן יהודי בודד וגלמוד, שהתאונן בפני עד כמה קשה לו לנקות את הבית ולהכין את כל צרכי השבת. נטלתי על עצמי את המלאכה לנקות. להכין מה שצריך. לפרוס מפות וכו'. כשסיים רבינו, לא שכח להזהירו בכל לשון של אזהרה לבל יגלה את שראו עיניו! וכך נמשכה הנהגה זו של רבי חיים תקופה ארוכה. כיום, לאחר פטירתו, הבין הלה, שכעת מותר כבר לגלות.

קרדיט תמונה: פיראוס, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

הצדיק הרב שמואל שפירא מברסלב זצ"ל - נולד ב-ט"ז אדר ה'תרע"ג (1913) בירושלים. דור עשרים ושמונה לרש"י הקדוש. כאשר למד בישיבת 'עץ חיים', רבו הגאון ר' איסר זלמן מלצר העריך מאוד את רבינו וגם נהג לקום לכבודו. היה פרוש מענייני העולם והקדיש את כל זמנו לתורה ולתפילה. עלה על משכבו מיד לאחר תפילת ערבית, התעורר בחצות הלילה והלך לכותל המערבי לאמירת תיקון חצות. כשהיה הולך ברחוב היה כובש את עיניו בקרקע כדי להימנע ממראות אסורים. עיניו תמיד היו מושפלות לארץ. האדמו"ר מגור רבי ישראל אלטר התבטא עליו כי "שמירת העיניים של ר' שמואל מצילה ומגינה על הדור כולו". כונה ע"י אנשי ירושלים **כצדיק מירושלים**.

בשנת ה'תש"ח (1948) היה מתושבי הרובע היהודי אשר נפלו בשבי הליגיון הירדני והובאו לירדן. גם בשבי התאמץ להשיג כמות של תשעה קבים מים שנחוצים למקווה כדי שיוכל לטבול בהם. לאחר שחרורו מהשבי גר בשכונת קטמון. בהמשך עבר לרחוב חנן בשכונת מאה שערים. היה שכן של קרוב משפחתו מרן הגאון הרב יוסף שלום אלישיב זיע"א. היה מהרבנים הבולטים בדור החמישי של חסידות ברסלב. גאון. יגיעתו בתורה היתה עצומה. ענותו. הסתיר את עצמו וכמעט לא דיבר. בפורים לאחר שהיה שותה יין, היה מדבר דברי חכמה וחסידות. סיגף את עצמו. בסוף ימיו חלה בפרקינסון. נפטר בשביעי של פסח, כ"א ניסן ה'תשמ"ט (1989). חי כ-76 שנים. ציונו בחלקת ברסלב בהר-הזיתים בירושלים.

סבא (מצד אביו): הגאון ר' דוד. **סבא (מצד אימו):** הגאון ר' שמואל הומינר (מרבני ירושלים וממייסדי שכונת מאה שערים). **אביו:** הגאון ר' שלמה יצחק. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת פריידא (בתו של הרב יוסף קדיש קרישבסקי, תלמיד ה'חפץ חיים' שעלה לירושלים). **דודיו:** הגאונים הרב צבי פסח פרנק והרב אריה לוי (נישאו לאחיות של אביו). **מרבתי:** הגאון ר' איסר זלמן מלצר, הגאון ר' שמואל הורוביץ. **מתלמידי:** הגאון הרב יעקב מאיר שכטר. **ילדיו:** ר' שלמה יצחק נחמן, ר' נתן דוד, מרת אדל פרנק, ר' יוסף קדיש, ר' שמעון ישראל, ר' נפתלי אהרון בצלאל, ר' משה מנדל, מרת אסתר בריינה לבקוביץ, ר' נחום דב, מרת חנינקה ביילה פוקס, ר' יעקב לייב, ר' מרדכי, ר' אברהם. **מספריו:** **יהשרף** - תולדות הרה"ח ר' שמואל שפירא זצ"ל.

רבינו היה צדיק וחסיד בכל מעשיו. היה מיוחד מאוד במידת שמירת העיניים. כאשר רבינו נאלץ לעבור ברחוב, היו עיניו סגורות על פי הרוב. אם שיער שאישה נמצאת בסביבה - היה מסתיר את פניו עם שתי ידיו, ללא כל חכמות, וכך ממשיך לצעוד!

פעם אחת רבינו עלה יחד עם קבוצה גדולה של חסידי ברסלב להשתטח על קבר יתרו. הקבר נמצא בתוך סביבה ערבית. מכיוון שכך היה על הבאים להסיר את נעליהם לפני ההשתטחות על הציון. זאת על פי דרישת הישמעאלים, שראו בו מקום קדוש להם ולכן קבעו זאת. הדבר לא היה ידוע לקבוצה. הצרה התחילה כשכמה ישמעאלים הבחינו בכך. הישמעאלים מיד רצו לעשות שפטים ב'מחללים' כמיטב מסורת ישמעאל.

מובן שהקבוצה התפזרה מיד. כל אחד ברח במהירות מהמקום, כולם מלבד רבינו. ר' שמואל הבחין שכדי לברוח יהיה עליו לעבור בפתח, שם הספיק להתקבץ אספוסוף ערבי - כשביניהם גם נשים. לזאת לא היה מוכן! רבי שמואל החליט להישאר על עמדו, מוכן ומזומן למסור נפש ובלבד שלא לעבור ליד נשים. רבי שמואל נשאר על מקומו, אוחז בחוזקה בגדר המתכת שסביב הקבר. קבוצת ישמעאלים צמאי דם התנפלה עליו בחמת זעם. הם הפליאו בו את מכותיהם בתאוות רצח, תוך שהם עושים בו את דין כל הקבוצה שהצליחה לחמוק מידם. רבי שמואל סבל וסבל עד שכל גופו התמלא פצע וחבורה, ודם רב ניגר ממנו. הרב נחלץ משם כשהוא חבול כולו. בסופו של דבר, רבי שמואל יצא משם בגוף שבור ורצוצץ שלא היה רחוק משערי מיתה רח"ל, אבל מאושר בחלקו - על שעניו נשארו שלמות ללא פגע!

יגיעתו בתורה של רבי שמואל שפירא היתה עצומה, למעלה מדרך הטבע, עד כי רבו הגאון האדיר ר' איסר זלמן מלצר אמר עליו: "אילו היה ר' שמואל בישיבות הגדולות בליטא היו מפליאים שם את גודל הבנתו וסברתו!". ר' איסר זלמן היה רגיל לעמוד בפניו למרות שהיה צעיר לימים. כל כך חיבבו עד שהיה ממתין לו בליל שבת שיסיים תפלתו כדי לברכו בברכת שבת שלום.

ההצדיק המקובל ר' נחום כהן (באבא נחום) סיפר על רבינו: בשנת ה'תש"ח (1948), כשגורשנו מהעיר העתיקה הירדנים לקחו את הגברים בשבי. בין השבוים היו גם אבי מורי הרה"ח ר' לייב כהן זצ"ל וגם ר' שמואל שפירא זצ"ל. כעבור תקופה של מגעים מדיניים, לחץ בינלאומי ומו"מ ממושך הירדנים התחילו לשחרר את השבוים היהודים. הירדנים לא שחררו את כולם בבת אלא בכמה פעימות.

כאשר ר' שמואל שפירא שוחרר מהשבי והוחזר לארץ ישראל, הוא לא מיהר לפגוש את משפחתו שהתיישבה בשכונת קטמון, מכיוון שלא רחוק מהם גרה משפחת כהן, המשפחה שלי. כמו כל מגורשי העיר העתיקה, גם אנחנו השתקענו אז בקטמון, שתושביה הערבים ברחו ממנה והשאירו אחריהם בתים ריקים ומרוהטים, מה שהעניק פיתרון למגורשי העיר העתיקה. ר' שמואל אמר: "אם אני אשוב הביתה, גב' כהן (אמי מורתי ע"ה) תראה שאני כבר חזרתי ובעלה עדיין נמק בשבי הירדני. בוודאי שהדבר יגרום לה צער גדול. לכן עדיף שלא אשוב הביתה". במקום זאת הוא נסע למירון. רבי שמואל שהה שם כחודש ימים עד ששמע שאבא שלי השתחרר גם הוא מהשבי, ורק אז שב לביתו...

(הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'השרף' שנכתב על רבינו)

הגאון הרב יששכר בעריש אייכנשטיין מזידיטשוב זצ"ל - נולד בשנת תר"ו (1846) בזידיטשוב. נקרא על שמו של אבי זקנו מהרי"א האדמו"ר רבי ישכר בעריש מזידיטשוב (אחיו וממלא מקומו של רבינו צבי הירש זי"ע מזידיטשוב העטרת צבי). רבינו כבר בצעירותו זכה להתחנך על ברכי זקנו אבי אביו, הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב ואת רוב חוכמתו ותורתו למד ממנו. סבו הגדול לימד אותו גם את חכמת הקבלה וכן כיצד לקרוא קוויטלך וסוד 'חלוקת השירים'. שקידתו בתורה היתה מופלאה ובהתמדה עצומה יומם ולילה. בשנת ה'תרל"ג (1873) רבינו התמנה לרב בעיר וורצקי שליח מונקאטש. בשנות כהונתו ניהל את ענייני העיר בעוז ובגאון ללא חת ומורא. בתאריך י"א תשרי ה'תרמ"ד (1883) אביו נפטר אחיו רבי מנחם מנדל אייכנשטיין ובנו (רבינו) התמנו להנהיג את העדה בזידיטשוב במקומו, במקביל רבינו גם שימש ברבנות וורצקי עד שנת ה'תרנ"ז (1897) לאחר שמסר את הרבנות לידי בנו ר' מנשה. לאחר תקופה חזר להתגורר בוורצקי. באותה עת שמו הטוב התפרסם כאחד מצדיקי הדור המובהקים שבורא עולם שתל ברוב חסדיו בדור, להאיר את חשכת התקופה הקשה, רבים וטובים הסתופפו בצל קדושתו, ונהנו מעצותיו וברכות קודשו. **רבים פנו אליו ונושעו.** ענותן מופלא. **בעל רוח-הקודש.** עבודת קודשו היתה במסירות נפש. רבינו התבודד בינו לבין קונו מספר שעות מידי יום. בצעירותו נהג לסגף עצמו הרבה. נודע בכוח תפילותיו שכבשו את לבבות השומעים. חיבה גדולה נודעה לו בקרב צדיקי דורו. במיוחד עם האדמו"ר ר' יששכר דב מבעלזא זיע"א, שהתבטא אודותיו: "הרבי מזידיטשוב הוא צדיק תמים". בזקנותו שב לזידיטשוב לעיר הולדתו.

בשנת ה'תרע"ד (1914) כשפרצה מלחמת העולם הראשונה היה חייב להימלט וקבע את מושבו בעיר פישפקלאדיין שבאונגאריין. אחר חג הסוכות הגיעה משלחת של אנשים מכובדים להזמין את רבינו לבוא לשהות בעיר גרויסווארדיין אשר בטראנסלביניה, ואכן רבינו נסע להשתקע בגרויסווארדיין כאשר בני העיר קיבלו אותו כרום ערכו. בני ביתו העידו כי רבנו שכב במיטת חוליו כעשרים שנה, אחרי שבמלחמת העולם הראשונה הפיל את עצמו מכיסאו ונשברו לו שתי רגליו ואמר שלוקח על עצמו יסורים בעבור הכלל, ולא נתן שירפאו אותו. לאחר זמן כשרצו לרפאותו, כבר לא היה שייך. גם כאשר היה רתוק למיטתו הגה בתורה ללא הפסק. בשנת ה'תר"פ (1920) עבר למונקאטש. הרה"ק ממונקאטש התבטא כי יותר ממחצית העולם קיים בזכות רבינו. שמו נודע כאחד משיירי כנסת הגדולה, בהיותו שריד לדור דעה מהצדיקים מהדורות הקודמים שעוד היה חי בשנים אלו. רבינו עבד את עבודתו עבודת הקודש במיטתו, שם למד כל היום וכך קיבל את הבאים אליו להתברך, אבל כאשר היה נכנס להתפלל היה קם כארי, וכאשר היה מתפלל לפני העמוד את התפילות היה קולו הולך וחזק כאברך צעיר. נפטר ב- כ"א ניסן (שביעי של פסח) ה'תרפ"ד (1924). חי כ-78 שנים. ציונו במונקאטש.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב. **אביו:** האדמו"ר רבי אלכסנדר סנדר יום טוב ליפא מזידיטשוב. **אימו:** מרת הינדא (בת החסיד ר' אלעזר וייזר מוורצקי). **אשתו:** מרת שיינדל (בת האדמו"ר רבי מנשה רובין מרופשיץ בן האדמו"ר רבי אשר ישעיה שהיה חתנו של האדמו"ר רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א. בעת לידת הבת, האדמו"ר הרבי נפתלי צבי מרופשיץ התנבא שבעלה יהיה יחיד בדורו). **בניו:** האדמו"רים ר' מנשה מרישא (מח"ס אלפי מנשה), ר' משה מזידיטשוב, ר' אשר מפרוכניק. **חתנו:** האדמו"ר ר' יצחק אייזיק וייס מספינקא (מח"ס החקל יצחק). **מספריו:** **מלבוש לשבת ויום טוב.**

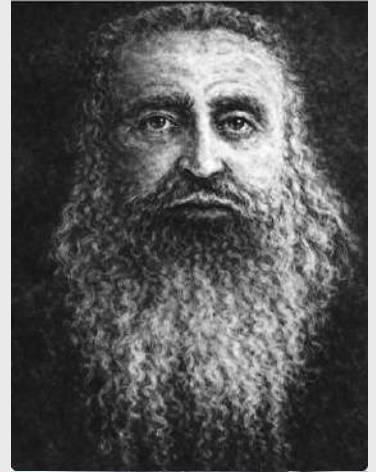
הגה"צ ר' שלמה זלמן פרידמן (אבד"ק טענקא) סיפר שבימי מלחמת העולם קרה אחד מבני משפחתו נעדר מביתו לזמן ארוך ולא שמעו ממנו שום אות חיים. בני המשפחה חרדו לשלומם, ובאו אל רבינו. הצדיק אמר להם: "מה אתם רוצים, הרי הוא יושב ולומד עם חברותא, ובעוד עשר שעות יגיע לכאן". מדברי רבינו לא נפל דבר. לאחר עשר שעות הרכבת הגיעה והלה ירד ממנה לשמחת בני המשפחה. כאשר שאלו אותו למעשיו בשעות האחרונות, אמר להם שאכן ברכבת הוא פגש יהודי נוסף ולמד עמו בחברותא. היה זה בדיוק באותו הזמן שהם היו אצל רבינו, ויהי לפלא.

פעם היה סכסוך בין שני אנשים בעיר ביסטרא ואחד מהם נפטר לבית-עולמו. לאחר מכן באו שני הצדדים האיש החי עם יורשי המת לדין תורה. רבינו נסע אז לביסטרא לקיים דין תורה, אבל לא יכלו לבוא לעמק השווה, כי לא ידעו היורשים בדיוק מה היו פרטי המעשה. רבינו ראה שאין שום עצה ואמר לגבאי רבי משה לייב וויזר שילך לבית-העלמין לקרוא לנשמת הנפטר שיבוא לדין תורה, ואכן נשמת הנפטר באה אל הדין תורה, ותיהום כל העיר מזה.

פעם אחד העליל עלילה על ר' יצחק יעקב ברונשטיין מביסטרא ומסר אותו לשלטונות, והוא לא ידע לשית עצות לנפשו. בצר לו פנה אל רבינו. הצדיק אמר לו: "אתה יכול ללכת למשפט, הוא כבר מכיר אותי". כשר' יצחק יעקב הגיע למשפט, המוסר התחנן אליו וביקש ממנו שיעזוב אותו וימחול לו ואמר: "אצל מי היית התלונן עלי, הוא הגיע אלי וכל הלילה היכה אותי ורצה להרוג אותי!".

רבינו לפני הסתלקותו שאל: "האם יש למישהו תכריכים מוכנים עבורו?", כדי שלא לא יזדקקו לעטוף את גופו בתכריכים שיעשו על ידי גויים ביום טוב. היה שם חסיד ישיש בן שבעים שנתן לו את תכריכיו והיה חשוך בנים. לאחר מכן ישיש זכה ונולדה לו בת והאריך ימים עד גיל 90. **הסיפורים מעובדים מתוך 'תולדות מלבוש לשבת ויו"ט'**

האדמו"ר הרב ישראל יצחק קאליש זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ט (1779) בעיירה זלושין כילד שמיני לאחר שבע בנות. רבינו נולד מברכתו של ר' דוד בידרמן מלעלוב שהתארח אצל אביו וראה עד כמה הוא אוהב את ישראל ובירך אותו בבן שיאיר את העולם ושיהיה בעל נשמה גבוהה ואהבת ישראל עצומה ושיקדיש את חייו לעזרת הזולת. משפחתו מצאצאי רבי מרדכי יפה המכונה 'בעל הלבושים'. נקרא על שם זקנו הגאון מו"ה ר' יצחק זצ"ל מקאליש. עוד כשהיה ילד קטן היתה ניכרת אהבתו ללימוד התורה. שקידתו היתה עצומה וקלט הכל במהירות יחד עם עיונו העמוק ומידותיו המלאות יראת ה'. התייתם בגיל צעיר ור' דוד בידרמן גידל אותו. לאחר חתונתו ישב על שולחן חותנו בזאריק, שם התקרב לחסידות על ידי האדמו"ר ר' דוד בידרמן מלעלוב. הלה קירבו אל ה'חוזזה מלובלין'. הוא הושפע גם מ'היהודי הקדוש מפשיסחה'. בשנת ה'תקע"ה (1815) נפטרו שלושת רבותיו והוא פנה לאדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחה. בשנת ה'תקפ"ז (1827) נפטר האדמו"ר ר' שמחה בונים. חלק מחסידיו פנו לרבינו וביקשו ממנו לשמש כאדמו"ר.

רבינו סירב ותמך בר' אברהם משה מפשיסחה (בנו של רבי שמחה בונים). באותה תקופה רבינו התקבל לרב בעיירה גוברטשוב. בהמשך עבר לכפר רודה. שנתיים לאחר מכן נפטר גם ר' אברהם משה. רבינו ניסה לשכנע את החסידים לקבל את מנהיגות רבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק (השרף מקוצק). חסידיו סירבו ודרשו שהוא יכהן באדמו"רות וכך היה. רבינו עבר לוורקא והתחיל לשמש כאדמו"ר. הוא פתח בית מדרש והעמיד אלפי תלמידים וחסידים. התפרסם במידת אהבת ישראל שיקדה בקרבו. כל ימי חייו מסר את נפשו עבור הכלל והפרט. החדיר בחסידיו ובתלמידיו ענווה, אחדות ואהבת רעים. חלק ניכר מפעילותו הקדיש לענייני המאבק בהשכלה. כאשר חלה רבינו הוסיפו לו את השם ישראל. נפטר בשביעי של פסח, כ"ב ניסן ה'תר"ח (1848) בספירת מלכות שבחסד. חי כ-69 שנים. ציונו בוורקא שבפולין. לאחר פטירתו רבי שרגא פייבל מגריצא מילא את מקומו.

סבא (מצד האב): הגאון הגדול רבי יצחק מקאליש. **אביו:** ר' שמעון (התפרנס כסוחר סדקית. כונה 'בעל הרחמנות'. משכורתו שהיתה דלה היה מחלק לשניים. חציה עבור בני משפחתו ואת החצי השני חילק לעניים). **אמו:** מרת יוטא. **נשותיו:** מרת רחל (זיווג ראשון- בת ר' מאיר מזאריק), נכדת הרה"ק רבי נתק'ע ממאקאווא (זיווג שני- התחתן שנית לעת זקנותו). **בניו:** האדמו"ר רבי יעקב דוד (הראשון) מאמשינוב, האדמו"ר רבי מנחם מנדל מוורקא. **בנותיו:** מרת בלומה (נישאה לר' אברהם מאיר מושקט מביאלובריזג), מרת דבורה (נישאה לר' אהרן הכהן זקהיים מנדרזין), מרת ציפורה (נישאה לר' צבי מרדכי בונהרד), מרת שרה חוה (נישאה לר' ישראל צבי). **מרבתינו:** האדמו"רים רבי דוד בידרמן מלעלוב, ר' יעקב יצחק הלוי הורוויץ ('חוזזה מלובלין'), ר' יעקב יצחק רבינוביץ ('ה'יהודי הקדוש' מפשיסחה), האדמו"ר ר' שמחה בונים בונהרד מפשיסחה.

מתלמידיו: האדמו"רים רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר, ר' יעקב אריה מרדזימין, ר' שרגא פייבל מגריצא.

מעשה ביהודי שהיה חוכר אצל הממשלה והתפרנס בהרווחה וגם צבר הון. הערלים יושבי המקום התקנאו בו. הם החליטו להוציא מידיו את החכירה. כשהגיע סוף מועד החכירה היהודי ראה ששכניו מתכוונים להשתתף במכרז. הם גם סיפרו לו שביחד הם יציעו סכום גדול עבור החכירה שהוא לא יוכל לעמוד בו. הוא הבין כי הם עומדים לקפח את פרנסתו והוא צפוי להישאר ח"ו בלי פת לחם. האיש מיד נסע לוורקא לבקש מרבינו עצה וברכה. הוא הגיע לשם באמצע הלילה ונכנס לבית מדרשו של הרבי. שם מצא לו מקום ליד אחד השולחנות והתחיל ללמוד בין שאר החסידים עד שיוכל להיכנס לרבי. לפתע דלתו של הרבי נפתחה. הצדיק יצא וקרא בקול: "האם יש כאן מישהו שמוכן להתנדב מאה רובל?".

האורח לא היסס, הוא הוציא מיד מאה רובל ומסר אותם לרבינו. הצדיק לקח את הכסף ונכנס לחדרו. לא עברו רגעים מועטים ושוב הרבי יצא מחדרו ושאל אם יש מישהו שמוכן לתרום מאה רובל. מידוענו ניגש ושוב נתן לרבי מאה רובל. הצדיק הודה לו וחזר לחדרו. המעשה חזר גם בפעם השלישית ושוב היהודי מסר לידי הרבי מאה רובל נוספים. הרבי אמר לו: "מי שנותן צדקה מעבר לגדר הטבע, מובטח לו שיוושע מהשמיים גם כן מחוץ לדרך הטבע". החסיד בו ברגע עזב את בית-המדרש וחזר לביתו. כשהגיע היום המבוקש לחידוש החוזה, הוא השכים קום, התפלל והרבה בבכי וביקש מאת בורא עולם שיזכה שוב במכרז ומיהר לצאת לדרכו שלא יקדימו אותו המתחרים שלו. כשהגיע למקום, התפלא מאוד שכן הוא היה היחיד שם. הוא כמובן זכה במכרז. בדרכו חזרה פגש את הערלים שביקשו לקחת ממנו את פרנסתו. הם סיפרו לו שהם תעו בדרך למרות שהיתה הדרך ישרה ולכן איחרו את המועד. כך נושע החוכר היהודי, החוזה נשאר בידו, ודברי הצדיק מוורקא התקיימו ויהי למופת. (מעובד מתוך 'באהלי צדיקים')

הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זיע"א אמר על רבינו שהוא 'מרכבה לשכינה'.

פעם כשהיה רבינו בעיר טשנטטוב הוא עבר דרך טומאה. באותו הזמן הערלים התעסקו באמצע בניית הבניין שעדיין לא היה גמור. אחד מהנוכחים זרק על רבינו אבן. הרה"ק מוורקא הסתכל למעלה ואמר: "שלא יצליחו לעולם לבנות את הבניין". מאז אי אפשר לגמור את הבניין ובמשך כל השנים הבניין שלא הושלם כראוי עמד באותו המצב ומכוסה עם קרשים.

הרב המקובל כמוס יאמין צ"ל - נולד בחודש ניסן שנת ה'תר"י (1850) בכפר עמרוס (לוב). באותה תקופה חיו בעמרוס בצמצום רב כ-3,500 יהודים בלב אוכלוסיה ערבית. לפי היכולת ודרכי החינוך שנהגו באותם ימים, תלמוד תורה ושיעורים בבית הכנסת, למד רבינו באופן עצמאי תנ"ך, תלמוד בבלי ושולחן ערוך. רבינו עלה ונתעלה ונודע בבקיאותו בכל רזי התורה ובקבלה.

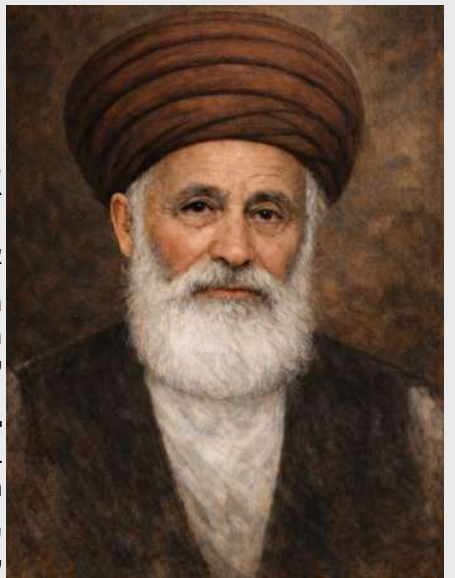
כיהן כרב הקהילה בכפר עמרוס, ייסד ישיבה וכולל, השיב לשאלות הלכתיות וכן כתב קמעות. גם תושבי הכפר המוסלמים פנו אליו בעניינים שונים. רבים פנו אליו בעניינים שונים: חילוקי דעות בינם לבין שכנם, בעיות רפואיות, בעיות בפרנסה וכו' ונושעו. נהג לערוך תעניות דיבור, נודע כדרשן מופלא ורבים נהרו לבית הכנסת כדי להאזין לדרשותיו ביום השבת ואפילו קמו לשם כך ממיטת חוליים. **בקי בחוכמת הנסתר ובקבלה המעשית. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-כ"ב ניסן ה'תר"ץ (1930). ציונו בלוב. חי כ-80 שנים.

אמו: מרת רחל. **מילדין:** ר' כליפה, ר' שמעון. **מתלמידין:** ר' שמועה מכלוף. **מספריו:** חיבר ספר על הקבלה ותורת הסוד בכתב יד.

אחד מנכדיו סיפר על מספר מקרים, שיש בהם כדי להעיד על גדולת הרב וצדקותו. באחת הפעמים, אשתו של הצדיק נכנסה לחדרו שבישיבה כדי לשאול אותו שאלה, והנה ראתה כי איננו בחדר.

הרימה האישה את עיניה ונדהמה, כשראתה אותו מרחף בחלל החדר. מרוב פחד ממראה רבינו המרחף צעקה האישה, ואז הצדיק אמר לה: **"מדוע הפרעת לי, הייתי אמור ללכת לישיבה מיוחדת של מעלה"**.

במקרה אחר עת ישב הרב ולמד ביקש מאשתו, שתכין לו קפה. אשה כשרה עושה רצון בעלה הלכה למטבח ולאחר מספר דקות הגיעה ובידה מגש ובו שלוש כוסות קפה. השתומם רבינו ושאל: **"מדוע הכנת שלוש כוסות קפה?"**

ענתה לו אשתו – **"כשביקשת ממני להכין לך, היו אתך עוד שני רבנים וחשבתי, שלא יפה להגיש קפה רק לך ולכן הבאתי קפה גם לאורחים"**. שאל אותה הרב: **"וכי רוצה את לומר לי, כי ראית את הרבנים, שהיו עמי? אם כן, צדקת את, שזכית זכות גדולה וראית שני מלאכים"**.

רבי שמועה תלמידו של הרב, ניגש לצדיק ביום תענית דיבור ושאל קושיה, שהייתה לו והציקה לו (ביום זה לא נהוג לשאול שאלות) אולם הרב לא ענה לו. שב ושאל ר' שמועה את אותה קושיה בפעם השניה ושוב לא ענה לו הרב. בפעם השלישית כששאל, מאחר שהצדיק ראה, עד כמה משתוקק הלה לקבל תירוץ, ענה לו הרב על קושייתו, **ומיד איבד את כושר הדיבור ונשאר כך במשך שלושה חודשים רצופים**. רק בערב פסח חמל עליו הבורא והשיב לו את יכולת הדיבור והוא יכול היה לקיים את מצוות "והגדת לבניך ביום ההוא".

ויפרה נכדה: סבתי המנוחה מצד אבי נישאה בגיל צעיר וכמו כל אישה, בתקופה ההיא, היא רצתה ילדים, אך היא לא זכתה לפרוי בטן. לסבא שלי רבי מאיר (בעלה של סבתי) היה סבא, שנחשב למקובל גדול וידוע בתקופתו. שסייע, בין היתר לזוגות מעוכבי פרוין להיפקד ע"י סגולות מיוחדות שכתב. הזוג הצעיר ניגש אליו לקבל ברכה להיפקד.

הוא בדק ואמר, **שסבתי לא תהרה במשך שבע השנים הבאות, ולאחר מכן תהרה, ויהיה להם בן** (ומי ידע בסוד קדושים מה ראה ואמר כן). ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר. כעבור שבע שנים סבתי ילדה בן. אבי הוא הצעיר מתוך ארבעת הילדים שנולדו לזוג, ואני היא נכדתם.

באחד הלילות של אמצע החודש, כשאור הלבנה האיר, יצא רבינו לעבר טריפולי, עיר הבירה. מרחק לא גדול מפריד בין שני המקומות. הדרך מוכרת היטב, והרב מקיים את הפסוק: **"בלכתך בדרך" והוגה בדברי תורה. בהיותו על אם הדרך, סמוך למקום מנוחתו של הגאון שמעון בן לביא צ"ל, הגיחו מן המארב שודדים עזי נפש, אשר ביקשו לשדוד את רכושו ולהורגו.**

הרב נס מפניהם וכל עוד רוחו בו רץ, עד שהגיע לציון הקדוש. שם אחז בשתי טבעות ברזל הקבועות בדלת, ובמר לבו זעק: **"רבי שמעון בן לביא, רבי שמעון זכותך תגן בעדי!"**. השודדים שרצו בעקבותיו, הבחינו בהיכנסו לבית-העלמין, ומיהרו אחריו. רבינו עמד נרגש במקומו, רגליו ממאנות לזוז, ורק ידיו לפתו היטב את טבעות הברזל. בקול תחנונים ביקש רחמים על עצמו בזכות הצדיק רבי שמעון בן לביא.

השודדים נכנסו לרחבת הקבר הקדוש. הרב ראה בבירור את פניהם האכזריות. אך ראה זה פלא! הם לא ראוהו כלל! רק שמע את קולם הגס והעבה באומרם זה לזה: **"להיכן הוא נעלם? איפה הוא נמצא? הרי במו עינינו ראינו אותו נכנס לכאן!"**. הם חיפש כה וכה, המתינו עד בוש, וכשלא מצאו את הרב, הסתלקו מן המקום.

ליד הציון נותר רבינו, כולו רעדה עם שבח ותהילה לבורא עולם, על שנתקיים ברודפיו מאמר דוד המלך ע"ה: **"עיניים להם ולא יראו"**. היטב חש על בשרו, שזכות הצדיק הטמון במקום הגנה עליו להצילו מרודפיו וממבקשי רעתו. הוא המתין לעלות השחר ורק אז המשיך בדרכו לטריפולי.

האדמו"ר הרב מנחם מנדל טאוב זצ"ל מקאליב- נולד בשנת ה'תרפ"ד (1923) במרגיטה שטרנסילבניה. דור שישי לאדמו"ר רבי יצחק אייזיק (מייסד חסידות קאליב). בשנת ה'תרצ"ט (1939) נפטר אביו והשאיר אחריו שבעה יתומים וקהילה ללא מנהיג. לאחר כיבוש הונגריה על ידי הגרמנים בשנת ה'תש"ד (1944), רבינו עם כל אחיו ואחיותיו נשלחו לאושוויץ. כל אחיו נספו שם על קידוש ה' הי"ד. רבינו עבר אך שרד עינויים קשים, בהם טיפול כימי, שמנע מזקנו לצמוח.

לאחר השואה עבר לשוודיה ולאחר מכן עבר לארצות הברית. בשנת ה'תשכ"ג (1963) הקים את מרכז חסידי קאליב בראשון לציון (קריית קאליב). לאחר מכן עלה ארצה. כעבור שלוש שנים השתקע בקריה שהקים. בשנת ה'תשמ"מ (1980) עבר לבני ברק, שם הקים את מרכז חסידות קאליב. בשנת ה'תשס"ב (2002) חנך בית מדרש חדש בירושלים בשיכון חב"ד ועבר להתגורר על ידו.

מגדולי מנציחי השואה. תיקן את אמירת 'שמע ישראל' בסיום כל תפילה לזכר הנספים. עודד את אמירת 'שמע ישראל' כזכר לקדושי השואה בסיום עצרות המוניות בציבור הדתי והחרדי. בשנותיו האחרונות החל במפעל אנציקלופדיה לשואה לציבור החרדי ופעל להקמת מוזיאון לשואה עבור הציבור החרדי. הקים תוכנית בשם 'בר בי רב דחד יומא', שפעלה בעבר במקומות רבים ברחבי הארץ. במסגרתה היו קובעים מדי תקופה יום שכולו תורה, ובו רצף של שיעורים ודרשות עבור הציבור הרחב, שאין תורתו אומנותו.

רבינו דאג אישית לכל מי שהיה נכנס לבית מדרשו. ברגע שהצדיק הבחין באורח, דאג מיד להמציא עבורו מקום ישיבה, וביתר שאת היה מכבדו בעליה לתורה. נפטר ב-כ"ג ניסן ה'תשע"ט (2019). חי כ-96 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: רבי יהודה יחיאל (שימש כאדמו"ר בראזלא ומארגארטן ומח"ס 'לב שמח החדש').
נשותיו: מרת חנה שרה שפרה (זיווג ראשון- נישא בשנת ה'תרע"ח, בתו של רבי פנחס שפירא מקעקניא), מרת שיינדיל מלניק מויניצה (זיווג שני- נישא בשנת ה'תשע"ב).
מספריו: יקול מנחם- כל הש"ס, על תהילים ועל חמשת חומשי תורה • פניני קול מנחם • שו"ת קול מנחם • שמחה לנפש.

יפר הרה"ג אליהו אסוס הי": היה זה ב-כ"ב אדר א' ה'תשס"ג. למדתי בישיבה בבית וגן ובערב תוכננה נסיעה לבני ברק לחתונה של חבר. כבר בשעה ארבע אחה"צ האיצו בנו לצאת לכיוון בני-ברק בשל העובד שהשלג החל לרדת. "עדיף להגיע לחתונה מוקדם מאוד מאשר בכלל לא", הטעימו. לקחנו את התפילין ויצאנו לבני-ברק. המשכנו את הסדר בבית מדרש קרוב לאולם. כך זכינו להיות נוכחים מהחופה עד סגירת השערים.

לאחר שהסתיימה החתונה, מצאנו את עצמנו 'תקועים' במקום ללא כל יכולת. לא יכולנו לחזור לירושלים מכיוון שבוטלו כל נסיעות האוטובוסים מבני-ברק לירושלים בשל השלג שנערם. גם לו היינו מצליחים להגיע לתחנה המרכזית בירושלים, כמעט ולא היה סיכוי להגיע משם לשכונת בית וגן. כך שמצאנו את עצמנו עשרה בחורים משנוררים מיטות בישיבות הממוקמות שם. קבענו, שניפגש כולנו בבוקר במוסדות 'קאליב' שעדיין שכנו בבני ברק. וכך התפזרנו. כולם מצאו מקום שינה. למחרת נפגשנו בשעה תשע בבוקר, כפי שקבענו.

התיישבנו בבית המדרש. לפתע נכנס האדמו"ר זצוק"ל לבית המדרש. קמנו לכבודו. ניגש אלינו האדמו"ר ושאל כל אחד באופן פרטי לשמו עם ליטוף אבהי ולחיצת יד. כששאל את כולנו: "היכן אתם לומדים?"- ענינו "בירושלים". מיד הוא שאל: "היכן אכלתם ארוחת בוקר?", ענינו במקלה, כך יצא: "לא אכלנו, יש שלג בירושלים ו'נתקענו' בבני ברק".

מיד הוציא האדמו"ר 200 ₪ ושלח את הגבאי לקנות לנו אוכל ואמר: "נאכל יחד". כך זכינו ל'טיש' בבוקר של יום שלישי (כ"ג אדר א' ה'תשס"ג) בלי שום יאראייט, רק בשביל שלא יהיו יהודים רעבים. לאחר הסעודה ודברי תורה וברכת המזון, שאל האדמו"ר: "איך אתם חוזרים לישיבה? יש אוטובוסים?". ענה אחד הבחורים המעודכנים, שמחמת השלג עדיין אין אוטובוסים לירושלים.

"אם כך תיקחו מונית של עשרה מקומות. חבל על הזמן של לימוד תורה בישיבה", ענה האדמו"ר. "אבל זה מאוד יקר. לא כולם מסכימים לקחת נוסעים לירושלים. אין לנו כסף לספיישל מפנק כזה", ענה אחד הבחורים. האדמו"ר זצוק"ל הסתכל עלינו ואמר: "להיות בישיבה זה יותר יקר. 'טוב לי תורת פיך' נכון בחורים יקרים?", ובלי אומר ודברים הוציא האדמו"ר 700 ₪ ואמר: "הנה לכם כסף למונית, שתוכלו ללמוד עוד כמה שעות בישיבה".

ביררנו על האפשרות לנסוע במונית בירושלים ומצאנו לאחר דקות ארוכות נהג מונית, שהסכים להסיע אותנו ב-600 ₪. באנו לאדמו"ר עם מאה השקלים הנותרים, אך הוא לא הסכים לקבל. "זה בשביל הישיבה, זה תרומה שלי לישיבה שלכם", אמר בשמחה. תוך כדי כך הגיעה ההסעה והאדמו"ר נופף לנו לשלום, תוך שהוא מפטיר אחריו בהגיה חסידית כבדה: "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף".

הגיענו לישיבה בתוך ערימות השלג וסיכמנו בינינו. שאנחנו חייבים ללמוד במקום להקים בובת שלג. כך ישבנו עשרה בחורים בבית המדרש החמים עד שעת לילה מאוחרת ולמדנו. זה ה'בר בי רב דחד יומא' שלנו! כך למדנו אהבת תורה מהי! (מעובד מתוך 'וקראת לשבת עונג').
 קרדיט תמונה: יעקב, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

האדמו"ר הרב ישראל שלום יוסף פרידמן מבוהוש זצ"ל-נולד ב-י"ג תשרי ה'תרט"ז (1855) בפוטיק. נקרא על שם אבי סבו, האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין ובנו רבי שלום יוסף מסדיגורה וכן נקרא יוסף כיוון שנכנס לברית ביום האושפיזא של יוסף הצדיק. כבר בילדותו ניכר כי לגדולות נוצר. ניכר בטוהר ליבו ושקידתו המופלאה על התורה הקדושה. לאחר נישואיו התגורר אצל חמיו שהעריכו עד מאוד. חמיו נתן לו את הטלית והתפילין של הבעל שם טוב שקיבלם בירושה מהאדמו"ר רבי ברוך ממז'בוז' שהיה נכדו של הבעש"ט הקדוש. לאחר זמן מה חזר לבוהוש כדי להיות סמוך על שולחן אביו. רבינו עלה ונתעלה בתורה הקדושה. כאשר יצא לבקר בערי ועירות המדינה, המונים היו יוצאים לקראתו ומקבלים את פניו בהתלהבות גדולה. רבינו בענוותנותו הרבה הדברים היו למורת רוחו. ב-י' אלול ה'תרנ"ו אביו נפטר ורבינו מונה לממלא את מקומו כאדמו"ר השני מבוהוש (גם אחיו התמנו לאדמו"רים - הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאדז'ודגאלאץ, הרה"ק רבי משה יהודה ליב מפאשאקאן והרה"ק רבי יעקב מח"ס ה'אהלי יעקב'). במשך כל זמן שאחיו שהו בבוהוש, רבינו סירב להתנהג בגינוני אדמו"רות מפני כבודם, מלבד נטילת קוויטלאך. לאחר שאחיו עברו ופתחו את חצרותיהם רבינו התחיל לנהוג באדמו"רות. רבינו היה רגיש לזולת והיה ידוע באהבת ישראל.

אנשים רבים פנו אליו עם בעיותיהם. פעם אחת התבטא ואמר: "האמינו לי, הצרות והמועקות המוזכרות בהם מכאיבות לי הרבה יותר מאשר לבעליהן". בין המוני החסידים נמנו גם אדמורי"ם וצדיקים מנהיגי עדות בישראל וכן רבנים ידועי שם. עמד בראשות 'אגודת הרבנים' אשר תפקידה היה לדאוג לצרכיהם הרוחניים של כל קהילה וקהילה. בתחילת שנות נשיאותו הקים בחצרו ישיבה גדולה. הישיבה משכה כל צעיר וצורב אשר נפשו חשקה להתעלות בתורה ויראה. סדר יום קפדני הגדוש בהרצת תורה ויר"ש היה בישיבה שעמדה כולה תחת פיקוחו האישי של רבינו אשר דאג לכל מחסורם של התלמידים. בראש הישיבה רבינו העמיד רבנים ידועי שם גדולי תורה ויראה. נודע בפזרנותו הגדולה לצדקה ולהחזקת תורה. יחד עם אחיו עמד בנשיאות 'כולל רומניה'. בימיו נבנו בארץ ישראל שישה בתי כנסת של חסידי בוהוש: ארבעה בצפת, בטבריה ובירושלים. הקים ישיבה ראשונה באזור בוהוש בשם 'בית ישראל'. הישיבה הייתה תחת פיקוחו האישי, וחתניו (לימים ממלאי מקומו) כיהנו כמשגיחים. בזמן מלחמת העולם הראשונה שהה תקופה ברימנוב אצל חמיו אך שם סירב להתנהג באדמו"רות. בימי חג הפסח פרצו המוני חסידים דלתות וחלונות הבית ונכנסו בהמוניהם לחצות בעבודת קודשו. מיד לאחר החג רבינו עזב לערי ועירות בוהוש. לאחר המלחמה רבינו חזר לבוהוש. נפטר ב-כ"ג ניסן ה'תרפ"ג (1923). חי כ-67 שנים.

אביו: האדמו"ר ר' יצחק (האדמו"ר הראשון מבוהוש). **אמו:** מרת שיינא רחל (בתו של רבי דוד הגר מזבלטוב). **נשותיו:** מרת מלכה (זיווג ראשון - בתו של רבי משה אברהם צוקרמן מרשקוב), מרת מלכה (בת רבי יוסף מרימנוב). **בנותיו:** מרת בלומה רייזל (נישאה לאדמו"ר ר' מנחם מנדל פרידמן), מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' דוד טברסקי), מרת חוה לאה (נישאה לר' יעקב יוסף טברסקי מסטניסלב), בת נוספת (נישאה לר' גדליה אהרן רבינוביץ ממונוסטריץ'). **מרבנותיו:** אביו, האדמו"ר ר' יצחק. **מתלמידיו:** האדמו"ר רבי אליעזר זוסיא פורטוגל מסקולן, הגאון רבי שמשון אהרן דרברמדיגר והגאון רבי יואל צימרמן מרוסיה. **מספריו:** יפאר ישראל - מדברי תורתו.

פעם הגיע אל רבינו יהודי חולה. האיש היה מפוחד ומבוהל ביותר. הוא סיפר כי הוא מתקשה לנשום ולכן הוא פנה לרופאים. הם בדקו אותו ואמרו לו שהוא נולד רק עם ריאה אחת. הרופאים הסבירו לו כי בעקבות זאת הוא מצוי בסכנת חיים ממשית כל הזמן וכי זמנו קצוב ביותר! (בזמנם לא היה ניתוח להשתלת ריאה). רבינו זיע"א הרגיע את האיש ואמר לו כי הוא לא חולה מסוכן. בורא עולם הוא זה שנותן חיים לבריות עם שתי ריאות יכול להעניק לו חיים גם עם ריאה אחת בלבד. **הרב הבטיח לו שלא יאונה לו כל רע.** הרב אמר לו כי עליו להירגע ולהוציא מליבו את המחשבה שהוא חולה מסוכן. היהודי שב לביתו שמח מאוד מהבטחת רבינו. הוא חזר להתנהג כאחד האדם והתעלם ממצבו בריאותו. אכן הוא זכה להאריך ימים ושנים עם ריאה אחת בבריאות איתנה.

פעם אחת יהודי מהעיר ואסלוי הגיע לרבינו. הוא סיפר כי הוא נמצא לפני משפט קשה ומסוכן. הוא פוחד מאוד שיואשם בפלילים על לא עוול בכפו. הוא ביקש את ברכתו ועצת קדשו. רבינו ענה לו: "שמע לעצתי וסע בחזרה לעירך. שם תפנה לעו"ד הגדול המתגורר שם. שכור אותו כעורך דינך. אל תתחשב בגובה הסכום שישית עליך רק תיתן ככל אשר ידרוש". היהודי הנבון על אף שלא הבין מדוע כך רבינו מצווה אותו מיהר ושמע לדעת תורה. הוא נפגש עם אותו עו"ד מפורסם שהרב הורה לו לשכור. על אף המחיר הגבוה והמפולפל שדרש העו"ד לא התלבט ונתן לו כל אשר ביקש. המשפט היה אמור להיערך כעבור ימים מספר בעיר יאס. ביום המיועד הוא הגיע לבית-המשפט והמתין להכרזת שמו להיכנס לתחילת המשפט. לאחר המתנה מורטת עצבים נודע לו כי השופט הראשי שהיה צריך לנהל את המשפט חלה ואינו יכול לנהל את המשפט. בהנהלת בית-המשפט הוחלט שמשפט כה חמור אינו יכול להידחות בשום פנים ואופן. משום כך הם פנו לעו"ד הידוע מואסלוי שיואל בטובו להופיע כשופט ונהל את המשפט. כשראה העו"ד במי המדובר, הוא עשה כל אשר ביכולתו עד שהביא להכרעת הדין בזיכוי המוחלט של הנאשם היהודי. רק עכשיו הבין היהודי מדוע כך ציווה אותו הרב.

(הסיפורים מעובדים מתוך 'באר בשדה') קרדיט תמונה: Bukvoed רישיון. CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים